

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

ΓΙΑ ΤΟ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

του Υπουργείου Ανάπτυξης

με τίτλο

«Αναμόρφωση του πλαισίου για την επαγγελματική κατάρτιση υπαλλήλων που χειρίζονται δημόσιες συμβάσεις, του πλαισίου για την προετοιμασία και την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και την έννομη προστασία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, του πλαισίου εθνικών υποδομών ποιότητας και του πλαισίου ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής»

Ιούνιος 2025

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 2 Ιουνίου 2025 εστάλη στην Ο.Κ.Ε. προς γνωμοδότηση από το Γ' Τμήμα της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης, το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης με τίτλο: «*Αναμόρφωση του πλαισίου για την επαγγελματική κατάρτιση υπαλλήλων που χειρίζονται δημόσιες συμβάσεις, του πλαισίου για την προετοιμασία και την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και την έννομη προστασία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, του πλαισίου εθνικών υποδομών ποιότητας και του πλαισίου ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής*».

Για την επεξεργασία του εν λόγω Σχεδίου Νόμου συγκροτήθηκε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους **κ.κ. Μιχάλη Μητσόπουλο, Γεώργιο Αμβράζη, Άγγελο Δημαρά, Ηλία Δόλγυρα, Κωνσταντίνο Μπέση και κα Δήμητρα - Ινές Αγγελή.**

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο **κ. Ηλίας Δόλγυρας**, Μέλος τη Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε.

Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας συμμετείχαν επίσης ως Εμπειρογνώμονες η **κα Λήδα - Παναγιώτα Αλέπη**, Νομικός, Σύμβουλος Διεθνούς Αναπτυξιακής Στρατηγικής, ο **κ. Αδάμ Καραγλάνης**, Δικηγόρος παρ. Αρείω Πάγω, LL.M στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο και ο **κ. Απόστολος Φραντζέσκος**, Συνταξιούχος δημόσιος υπάλληλος, πρώην Διευθυντής ΕΣΗΔΗΣ.

Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχε και είχε τον επιστημονικό συντονισμό του έργου της Επιτροπής ο **κ. Δημήτριος Μπίμπας**, Επιστημονικός Συνεργάτης της Ο.Κ.Ε.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε το έργο της σε τρεις συνεδριάσεις στις 19 Ιουνίου 2025.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ	4
ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	8
ΣΧΟΛΙΑ Ο.Κ.Ε. ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ Ν/Σ	12
ΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ	27
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	41

Γνώμη της Ο.Κ.Ε. επί του Σχ/Ν του Υπ. Ανάπτυξης με θέμα

«Αναμόρφωση του πλαισίου για την επαγγελματική κατάρτιση υπαλλήλων που χειρίζονται δημόσιες συμβάσεις, του πλαισίου για την προετοιμασία και την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και την έννομη προστασία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, του πλαισίου εθνικών υποδομών ποιότητας και του πλαισίου ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής»

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Οι πρόσφατοι, διαρθρωτικού χαρακτήρα, μετασχηματισμοί που επισυνέβησαν στην ελληνική οικονομία με προεκτάσεις στο ευρύτερο κοινωνικό γίνεσθαι, απόρροια τόσο της μακράς οικονομικής κρίσης, όσο και της πανδημίας και της επιτάχυνσης της ψηφιακής μετάβασης, έφεραν στο προσκήνιο νέες ανάγκες αναθεώρησης στο ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς και στον επιτελικό ρόλο του κράτους με κυρίαρχο μεταρρυθμιστικό επίδικο τη διαρκή και ταχεία άρση των διοικητικών βαρών και γραφειοκρατικών διαδικασιών.

Οι τροποποιήσεις του υπό μελέτη νομοσχεδίου αποσκοπούν άλλωστε στη βελτίωση του αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα και της λειτουργίας της αγοράς με έμφαση στη διαφάνεια, την ταχύτητα λήψης αποφάσεων, την βελτίωση των πολιτικών που προάγουν την ποιότητα, τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο αναπτυξιακό μέρισμα, στόχοι οι οποίοι ασφαλώς θα πρέπει να συνδεθούν με τα κατάλληλα εργαλεία πολιτικής.

Με το υπό μελέτη νομοσχέδιο *«Αναμόρφωση του πλαισίου για την επαγγελματική κατάρτιση υπαλλήλων που χειρίζονται δημόσιες συμβάσεις, του πλαισίου για την προετοιμασία και την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και την έννομη προστασία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, του πλαισίου εθνικών υποδομών ποιότητας και του πλαισίου ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των*

μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής», σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο Ανάπτυξης επιχειρείται η αναθεώρηση και τροποποίηση σημαντικών διατάξεων του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου για τη λειτουργία του κράτους και της αγοράς σε κρίσιμα πεδία, όπου απαιτείται συντονισμός και συνεργασία ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, οι άμεσοι κύριοι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης είναι:

- *Η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του τομέα των δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα και η βελτίωση του πλαισίου παροχής έννομης προστασίας καθ' όλο τον κύκλο ζωής των δημοσίων συμβάσεων. Σε μεσομακροπρόθεσμο ορίζοντα, στόχος είναι η συγκρότηση ενός σώματος υπαλλήλων που θα διαθέτουν κατάλληλες, εξειδικευμένες και πιστοποιημένες γνώσεις πάνω στο αντικείμενο των διαδικασιών σχεδιασμού, ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων.*
- *Η αναβάθμιση του συστήματος υποδομών ποιότητας με τη θέσπιση της Εθνικής Πολιτικής Ποιότητας και του μηχανισμού για τη διακυβερνητική αναβάθμιση πολιτικών ποιότητας*
- *Η αποσαφήνιση και άρση νομικών αντιφάσεων στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση, τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην περιοχή της Αττικής καθώς και η μείωση των εμποδίων για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των μεταποιητικών δραστηριοτήτων και των δραστηριοτήτων εφοδιαστικής.*
- *Η εξασφάλιση της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των διοικουμένων, η άμεση ρύθμιση του σημαντικού και επείγοντος ζητήματος της εκκίνησης του έργου Ενιαίο Μητρώο Ακινήτων, όπως αυτό έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και η χορήγηση στο ν.π.δ.δ. «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ» της απαραίτητης δυνατότητας προκειμένου να υλοποιήσει το ανωτέρω έργο.*

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση:

- στο Μέρος Α' επιδιώκεται η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του τομέα των δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα, μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης και πιστοποίησης των δημοσίων υπαλλήλων που εργάζονται στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Προκειμένου ο τομέας αυτός να καταστεί ελκυστικός, θεσπίζεται η παροχή οικονομικών, μη οικονομικών και υπηρεσιακών κινήτρων για την προσέλκυση και διατήρηση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, που αποτελεί τον σημαντικότερο πολλαπλασιαστή αποτελεσματικότητας σε κάθε σύστημα διοικητικών διαδικασιών.
- Στο Μέρος Β' επιδιώκεται, μέσω της τροποποίησης των προβλέψεων του ν. 4412/2016 (Α' 147) που αφορούν στις διαδικασίες προετοιμασίας και ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, η περαιτέρω απλοποίηση των σχετικών διαδικασιών, η απαλοιφή ορισμένων στρεβλώσεων που εμποδίζουν την ανάπτυξη του διεθνούς ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και η επίλυση ζητημάτων τα οποία ανέκυψαν κατά την εφαρμογή του ν. 4782/2021 (Α' 36). Επιδιώκεται, επίσης, η αποτροπή της άσκησης παρελκυστικών προδικαστικών και δικαστικών προσφυγών στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων, ούτως ώστε η έννομη προστασία στο εν λόγω πεδίο να παρέχεται με όρους ταχύτητας και αποτελεσματικότητας.
- Στο Μέρος Γ' θεσπίζεται Εθνική Πολιτική Ποιότητας και Μηχανισμός Διακυβερνητικής Πολιτικής, προς επίτευξη εναρμόνισης των Εθνικών Υποδομών Ποιότητας με την εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές απαιτήσεις, προκειμένου να ενισχυθεί το δυναμικό τους και οι δυνατότητές τους να είναι ανταγωνιστικές, αλλά και να προωθηθούν η οικονομική ανάπτυξη και η περιβαλλοντική και κοινωνική ευημερία. Θεσπίζονται επιπλέον θέσεις προσωπικού στους εποπτευόμενους φορείς Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης Α.Ε., Ελληνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας και Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε., με βάση τα ευρήματα μελέτης που διενεργήθηκε στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας προκειμένου να μπορούν να λειτουργούν εντός των ευρωπαϊκών προδιαγραφών. Περαιτέρω εκσυγχρονίζεται το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με τις υφιστάμενες Εθνικές Υποδομές Ποιότητας.

- Στο Μέρος Δ' προσαρμόζεται το πλαίσιο για τον εκσυγχρονισμό και την ίδρυση των μεταποιητικών δραστηριοτήτων. Λόγω της ιδιαιτερότητας της Αττικής που συγκεντρώνει σήμερα, κατά προσέγγιση, το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του πληθυσμού της χώρας, η εγκατάσταση και λειτουργία των μεταποιητικών δραστηριοτήτων από τη δεκαετία του 1980 ακολουθεί ένα ειδικότερο και αυστηρότερο γενικά πλαίσιο σε σχέση με αυτό που ισχύει στην υπόλοιπη χώρα. Η τελευταία συνολική τροποποίηση του συγκεκριμένου πλαισίου έγινε το 2005 με το Β' Μέρος του ν. 3325/2005 (Α' 68). Καθώς από την τροποποίηση του συγκεκριμένου πλαισίου έχει μεσολαβήσει χρονικό διάστημα κατά το οποίο έχουν επέλθει σημαντικές τεχνολογικές εξελίξεις, τόσο στις παραγωγικές διαδικασίες και στις τεχνολογίες προστασίας του περιβάλλοντος, όσο και στο θεσμικό πλαίσιο που τις διέπει, κρίνεται αναγκαία η τροποποίησή του και η ευθυγράμμισή του με τις προβλέψεις κυρίως του άρθρου 13 του ν. 4635/2019 (Α' 167).
- Το Μέρος Ε' περιλαμβάνει την ολοκληρωμένη ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών (L 151).
- Το Μέρος ΣΤ' ρυθμίζει λοιπά ζητήματα αρμοδιότητας των Υπουργείων Τουρισμού και Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Συγκεκριμένα, θεσπίζονται ρυθμίσεις για την ενίσχυση της τουριστικής προβολής και τον εξορθολογισμό των κυρώσεων που επιβάλλονται στα τουριστικά καταλύματα και αντιμετωπίζεται το ζήτημα της παροχής δυνατότητας στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ» να υλοποιήσει το έργο και τα υποέργα του Ενιαίου Μητρώου Ακινήτων, που έχουν ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Το νομοσχέδιο, όπως έχει κατατεθεί στη Δημόσια Διαβούλευση¹, αποτελείται από 7 Μέρη και περιλαμβάνει 71 διακριτά άρθρα.

¹ <https://www.opengov.gr/ypoian/?p=14352>

Με το παρόν σχέδιο νόμου προτείνεται, μεταξύ άλλων στο Μέρος Α, η εκ νέου τροποποίηση του ν. 4412/2016 (Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών - προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, ΦΕΚ Α' 147) προς δύο βασικές κατευθύνσεις: πρώτον, την επαγγελματική κατάρτιση και πιστοποίηση των δημοσίων υπαλλήλων που εργάζονται στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και την παροχή οικονομικών, μη οικονομικών και υπηρεσιακών κινήτρων για την προσέλκυση και διατήρηση εξειδικευμένου ανθρωπίνου δυναμικού, και δεύτερον, την τροποποίηση επιμέρους διατάξεων που άπτονται της ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και της έννομης προστασίας, με διακηρυγμένο στόχο την απλοποίηση και επιτάχυνση του συστήματος.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι ο ν. 4412/2016 είναι ένας εκτενής και περίπλοκος νόμος, ο οποίος έχει αποτελέσει αντικείμενο συχνών τροποποιήσεων, με μεγαλύτερη αυτή του ν. 4782/2021, καθώς και σημαντικής νομολογιακής επεξεργασίας. Οι συχνές τροποποιήσεις του νόμου, αφενός συνηγορούν στο ότι υπάρχουν σημαντικά κενά και αστοχίες στο εν λόγω νομοθέτημα, τα οποία συνήθως ανακύπτουν στην πράξη και απαιτούν την παρέμβαση του νομοθέτη, αφετέρου, συμβάλλουν στην ανασφάλεια δικαίου. Η συχνή παρέμβαση του νομοθέτη και μάλιστα αποσπασματικά, σε επιμέρους διατάξεις, και χωρίς αυτή να εντάσσεται σε έναν ευρύτερο σχεδιασμό, δεν συνιστά καλή πρακτική και επιφέρει αποτελέσματα συνήθως αντίθετα από αυτά που αποτυπώνονται στους τίτλους των σχετικών νομοσχεδίων (απλοποίηση, επιτάχυνση κλπ).

Υπενθυμίζεται, επιπλέον, ότι επίκειται και η αναθεώρηση των Οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις. Η ανάγκη εναρμόνισης της εθνικής μας νομοθεσίας στις νέες Οδηγίες θα οδηγήσει εκ νέου σε τροποποιήσεις του νομικού πλαισίου. Παράλληλα, είναι σημαντικό να πραγματοποιηθεί εγκαίρως και σε βάθος ο αναγκαίος διάλογος για τη διαμόρφωση του νέου πλαισίου, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τέλος, σε επιμέρους διατάξεις του σχεδίου νόμου εμφανίζεται μία τάση περαιτέρω “διχοτόμησης” του πλαισίου μεταξύ προμηθειών/υπηρεσιών και έργων, εύλογη ως ένα βαθμό. Μένει να αξιολογηθεί στο μέλλον αν η τάση αυτή υποδεικνύει μία στρατηγική επιλογή προς την αντίθετη κατεύθυνση από την ενοποίηση/κωδικοποίηση που επελέγη κατά την ενσωμάτωση των Οδηγιών του 2014.

Αναμφίβολα, το μέρος του προτεινόμενου νομοσχεδίου που αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και το στελεχιακό δυναμικό του δημοσίου που εμπλέκεται καθοριστικά στην όλη διαδικασία αποτελεί ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, όπως και οι τροποποιήσεις του πλαισίου εθνικών υποδομών ποιότητας αλλά και οι αλλαγές που επέρχονται στους κανόνες ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής.

Η πρόκληση για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο είναι να κατορθώσει να ισορροπήσει στο εκκρεμές μεταξύ φαινομενικά αντίρροπων στόχων, όπως είναι η δημοσιονομική πειθαρχία από τη μια και η πρόκληση μιας αναπτυξιακής δυναμικής την οποία θα πρέπει να ευαγγελίζεται κάθε αντίστοιχη παρέμβαση από το καθ’ ύλην αρμόδιο Υπουργείο Ανάπτυξης. Το πλήθος και το ετερόκλητο των διατάξεων και η αποσπασματικότητα των στόχων δημιουργούν αμφιβολίες ως προς την αποτελεσματικότητα της στοχοθεσίας του.

Υπό την έννοια αυτή θα ανέμενε κανείς, στη βάση της αρχής της ορθής και καλής νομοθέτησης ότι θα μπορούσαν να διαμορφωθούν διακριτά νομοσχέδια, να συνοδεύονται από αιτιολόγηση για το πρόβλημα που καλούνται να επιλύσουν σε σχέση με τα όσα ισχύουν σήμερα, σαφές χρονοδιάγραμμα αλλά και πιο εύληπτη ανάλυση των τροποποιήσεων, δεδομένου ότι με το προτεινόμενο νομοσχέδιο επέρχονται αλλαγές σε πολλές διατάξεις διαφορετικών νόμων, που δεν μπορούν να αξιολογούνται αποσπασματικά.

Ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που επιχειρεί να θεραπεύσει τον εν λόγω νομοσχέδιο είναι οι καθυστερήσεις και οι χρονοβόρες διαδικασίες στην υλοποίηση των δημοσίων συμβάσεων. Οι μεγάλες καθυστερήσεις στην προετοιμασία - ωρίμανση των έργων, προκύπτουν τόσο από την πλευρά των ΑΑ – ΑΦ, όσο και από

την πλευρά άλλων εμπλεκόμενων φορέων – υπηρεσιών – αρχών. Από τη στιγμή που είναι διαπιστωμένη η ανάγκη και υπάρχει η αρχική έγκριση για την υλοποίηση της, μπορεί να μεσολαβήσουν και χρόνια για την οριστικοποίηση της διακήρυξης του διαγωνισμού.

Το νομοσχέδιο επομένως, παρά το πλήθος θετικών διατάξεων που αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό του ρυθμιστικού πλαισίου. ως έχει προταθεί στη Δημόσια Διαβούλευση συνιστά μια προσθήκη με χαρακτηριστικά πολυνομίας, διευρύνει το νομικό λαβύρινθο και ενδέχεται να προκαλέσει στρεβλώσεις και δυσκολίες κατανόησης του ισχύοντος πλαισίου, ιδίως από την πλευρά των μικρότερων οικονομικών οντοτήτων, στο σκέλος που τις αφορά, δεδομένου ότι αυτές δεν διαθέτουν σταθερή νομική υποστήριξη.

Οι αλλαγές που προτείνονται στο μέρος Γ και η προσπάθεια ενίσχυσης των εθνικών υποδομών ποιότητας (ΕΣΥΔ, ΕΛΟΤ, ΕΙΜ) είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Ωστόσο, η εφαρμογή στην πράξη των προβλέψεων για την Εθνική Πολιτική Ποιότητας και τον μηχανισμό διακυβέρνησης θεωρούμε ότι θα αποτελέσει μεγάλη πρόκληση. Το Εθνικό Ψηφιακό Μητρώο Πιστοποιήσεων και Ελέγχων είναι χρήσιμο επί της αρχής, αλλά χρειάζεται προσεκτική σχεδίαση στα στοιχεία που θα καταχωρούνται, στο λόγο που συγκεντρώνονται και στον τρόπο που αξιοποιούνται. Σε διαφορετική περίπτωση προκαλείται περιττό διοικητικό βάρος στους υπόχρεους φορείς δίχως ουσιαστικό αντίκτυπο στην αγορά. Σε κάθε περίπτωση, το συγκεκριμένο ζήτημα ρυθμίζεται περισσότερο από τους εν ισχύ ευρωπαϊκούς κανονισμούς παρά από εθνικές πολιτικές που να συνδράμουν τις ελληνικές επιχειρήσεις να πολλαπλασιάσουν τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα σε θέματα ποιότητας. Τέλος, ειδική αναφορά πρέπει να γίνει στις σύγχρονες ελάχιστες απαιτήσεις προσβασιμότητας των Ατόμων με Αναπηρία και των ευπαθών ομάδων σε αγαθά υψηλής ποιότητας.

Αναφορικά με το Μέρος Δ όπου προβλέπεται ο εκσυγχρονισμός του πλαισίου για την αδειοδότηση των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής, επιλύονται ορισμένα σημαντικά ζητήματα και νομοθετικές στρεβλώσεις για τις οποίες πλέον δεν υφίστανται λόγοι αυστηροποίησης της νομοθεσίας. Εντούτοις, οι

διατάξεις του παρόντος στην πλειονότητα αφορούν αναδιατύπωση εν ισχύ διατάξεων λόγω αλλαγών ορολογίας. Ασφαλώς, επέρχονται διαφοροποιήσεις αναφορικά με τις δυνατότητες εκσυγχρονισμού μεταποιητικών μονάδων κυρίως σε ότι αφορά την κινητήρια και θερμική ισχύ που διευρύνονται. Οι περιορισμοί εγκατάστασης νέων επιχειρήσεων (εργαστήρια, μονάδες μεταποίησης) ισχύουν εν πολλοίς ήδη, με επιφύλαξη όμως σε ότι αφορά τις δυνατότητες αποθήκευσης εύφλεκτων κτλ υλικών, που ορίζεται ότι αυτή επιτρέπεται μόνο σε αυτοτελές κτίριο, σε κτίριο δηλαδή που δεν φιλοξενεί και άλλες χρήσεις. Οι συγκεκριμένες προβλέψεις πρέπει να διευκρινιστούν τι αφορούν και ενδεχομένως να πρέπει να προβλεφθούν εξαιρέσεις.

Ενόψει της στενής σύνδεσης της αποτελεσματικότητας του τομέα των δημοσίων συμβάσεων της χώρας και της ταχύτητας και της ποιότητας της διενέργειας δημοσίων επενδύσεων, είναι κρίσιμο να συνεχίσουν οι ρυθμιστικές παρεμβάσεις που θα οδηγήσουν, το συντομότερο δυνατό, στην επίτευξη αποτελεσματικότητας αντίστοιχης με αυτής που παρατηρείται σε άλλα κράτη κυρίως εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικά για την περίπτωση της βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, της μείωσης των διοικητικών βαρών και της συμμετοχής στις δημόσιες συμβάσεις, η Ευρωπαϊκή Ένωση χρησιμοποιεί αντίστοιχους δείκτες² για την αξιολόγηση των κρατών μελών.

Greece	SBA	Below EU	Close to EU	Above EU	Divergence
Entrepreneurship	Close to EU	0%	100%	0%	
Second chance	Below EU	100%	0%	0%	
Think small first & Responsive administration	Close to EU	1%	99%	0%	
State aid and public procurement	Close to EU	0%	100%	0%	
Access to finance	Below EU	100%	0%	0%	
Single market	Below EU	100%	0%	0%	
Skills and innovation	Close to EU	25%	75%	0%	
Environment	Close to EU	52%	48%	0%	x
Internationalization	Below EU	100%	0%	0%	
Digitalization	Below EU	100%	0%	0%	

Source: Authors, own calculations

² https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy-and-sme-friendly-business-conditions/sme-performance-review_en#sba-fact-sheets

Επιπλέον, στην πρόσφατη έκθεση Ντράγκι για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα³ γίνεται ιδιαίτερη μνεία για την περαιτέρω άρση των γραφειοκρατικών εμποδίων και διευκόλυνση των επιχειρήσεων ώστε να συμμετέχουν ισότιμα και με ανταγωνιστικούς όρους στην ενιαία αγορά και στις δημόσιες συμβάσεις, ακόμη και τις διακρατικές.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) σε πρόσφατες γνωμοδοτήσεις έχει επισημάνει την ανάγκη διευκόλυνσης της συμμετοχής και της συνεργασίας μικρότερων οικονομικών οντοτήτων στην ανάληψη δημοσίων συμβάσεων και την καταπολέμηση της διαφθοράς στον τομέα αυτό.⁴

Παράλληλα, η ΟΚΕ θεωρεί ότι σε νομοσχέδια αντίστοιχης σημασίας και πολυπλοκότητας, θα πρέπει να αξιολογούνται οι επιπτώσεις των ρυθμίσεων και στο πλαίσιο αξιολόγησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (στα ειδικά σχόλια και τις προτάσεις της ΟΚΕ προτείνονται να ληφθούν ορισμένες πρόνοιες).

ΣΧΟΛΙΑ Ο.Κ.Ε. ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ Ν/Σ

Στην ενότητα αυτή αξιολογούνται οι γενικές κατευθύνσεις του νομοσχεδίου και ο διακηρυκτικοί στόχοι των διακριτών μερών και κεφαλαίων.

ΜΕΡΟΣ Α'

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

³ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en

⁴ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/corruption-public-procurement-and-its-impact-internal-market>

“Η διαφθορά και η έλλειψη κράτους δικαίου υπονομεύουν την αμοιβαία εμπιστοσύνη που στηρίζει την εσωτερική αγορά. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι οι προσπάθειες για την καταπολέμηση της διαφθοράς θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται καλύτερα με τις προσπάθειες για τη διαφύλαξη και την ανάπτυξη της δημοκρατίας στην ΕΕ.”

Το πρώτο Μέρος του σχεδίου νόμου εντάσσεται στην περαιτέρω υλοποίηση ενός στόχου που έχει τεθεί εδώ και αρκετό καιρό, ήδη υπό την προϋσχύσασα εθνική στρατηγική δημοσίων συμβάσεων (2016-2020), και επαναλαμβάνεται και στην τρέχουσα (2021-2025), και αφορά την επαγγελματοποίηση και την πιστοποίηση των υπαλλήλων που ασχολούνται με τις δημόσιες συμβάσεις.

Η κατάρτιση και η πιστοποίηση στελεχών του δημοσίου τομέα και των αναθετουσών αρχών στο σύστημα των δημοσίων συμβάσεων είναι κρίσιμη ενόψει της πολυπλοκότητας του σχετικού πλαισίου που απαιτεί σε βάθος γνώση, συνεχή ενημέρωση και τριβή. Επομένως, επί της αρχής το παρόν Μέρος αποτελεί ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση.

Όπως έχει περιγραφεί, σκοπός του πρώτου μέρους του νομοσχεδίου είναι η διασφάλιση κατάλληλων και πιστοποιημένων στελεχών στα οποία και θα ανατίθεται το έργο συνολικά της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Αρμόδιοι φορείς για την προώθηση της επαγγελματοποίησης του προσωπικού των αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων ορίζονται 5 Υπουργεία (Ανάπτυξης, Υποδομών και Μεταφορών, μέσω της ΓΓ Υποδομών, Υγείας, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης) και η Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.

Για την καλύτερη αποτύπωση των κατάλληλων στελεχών δημιουργείται Μητρώο Επαγγελματιών Δημοσίων Συμβάσεων όπου εντάσσονται οι καταρτισμένοι και πιστοποιημένοι δημόσιοι υπάλληλοι. Το Μητρώο διασπάται σε δύο υποκατηγορίες, Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών (Μ.Ε.ΔΗ.ΣΥ. – Π.Υ.) και Δημοσίων Συμβάσεων Έργων και Τεχνικών Μελετών (Μ.Ε.ΔΗ.ΣΥ. – Ε.Τ.Μ.), υπό τη διαχείριση του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Για να ενταχθεί ένας υπάλληλος στα συγκεκριμένα Μητρώα, πέραν των τυπικών προσόντων που πρέπει να έχει οφείλει να έχει ολοκληρώσει το πρόγραμμα πιστοποίησης επάρκειας στον τομέα των Δημοσίων Συμβάσεων που προβλέπεται στο Ν. 5111/2024. Η πιστοποίηση διακρίνεται σε δύο επίπεδο το πρώτο βασικών γνώσεων και το δεύτερο πιο εξειδικευμένων γνώσεων. Τα προγράμματα εκπαίδευσης και πιστοποίησης υλοποιούνται από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης σε συνέργεια με τις προαναφερόμενες ΓΓ των δύο

εποπτευόντων Υπουργείων. Η πιστοποίηση θα επαναλαμβάνεται ανά τριετία ενώ για να πιστοποιηθεί ένα στέλεχος στο δεύτερο επίπεδο θα πρέπει προηγουμένως να έχει πιστοποιηθεί στο πρώτο επίπεδο.

Ωστόσο, θα πρέπει εκ προοιμίου να τονιστεί, ότι η κατάρτιση είναι αναγκαίος αλλά όχι επαρκής όρος για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του συστήματος. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες θα πρέπει να διαθέτουν περαιτέρω επαρκή στελέχωση, κατάλληλη υποδομή και τα αναγκαία ψηφιακά εργαλεία. Επίσης, είναι σημαντικό οι μεταρρυθμίσεις που εξαρτώνται από δευτερογενή νομοθεσία ή υλοποίηση άλλων προαπαιτούμενων, να προωθηθούν με ταχύτητα, με την έκδοση των αναγκαίων πράξεων - παράδειγμα, το προβλεπόμενο Μητρώο Επαγγελματιών Δημοσίων Συμβάσεων, η έναρξη λειτουργίας του οποίου μετατίθεται σε απροσδιόριστο χρόνο στο μέλλον. Τέλος, η κατάρτιση των στελεχών θα πρέπει να συνοδεύεται και από άλλες δράσεις, όπως η περαιτέρω προτυποποίηση και ψηφιοποίηση, η προώθηση εναλλακτικών εργαλείων (π.χ. δυναμικά συστήματα αγορών), η έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών, οδηγών κλπ, βάσεις δεδομένων κ.α.

Είναι προφανές από τα παραπάνω ότι η κατάλληλη στελέχωση του συνόλου των φορέων που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, απαιτεί την εκπαίδευση – πιστοποίηση μεγάλου αριθμού στελεχών ήδη υπηρετούντων στο δημόσιο, γεγονός που απαιτεί πόρους και μεγάλο χρονικό διάστημα. Θεωρείται επίσης δεδομένα, αν και δεν προβλέπεται ρητά στις διατάξεις του Νομοσχεδίου ότι θα υπάρξουν προβλέψεις για το πώς θα καλυφθούν οι ανάγκες των φορέων που η έδρα και η δραστηριότητά τους είναι μακριά από το σημείο υλοποίησης των επιμορφώσεων, ότι δηλαδή θα προγραμματιστούν διαδικτυακά σεμινάρια ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι να μετακινούνται προκειμένου να συμμετέχουν στο πρόγραμμα και να αποκτήσουν δικαίωμα εγγραφής στα Μητρώα. Το ενδεχόμενο μετακίνησης συνεπάγεται κόστος (αντικίνητρο εάν δεν καλυφθούν οι δαπάνες από το δημόσιο) αλλά και κενό στη στελέχωση του φορέα για όσο διάστημα χρειάζεται να απουσιάζει ο υπάλληλος.

Η Σύσταση Τμήματος Δημοσίων Συμβάσεων στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, προκειμένου να αναλάβει την εξ αρχής εκπαίδευση στελεχών στις Δημόσιες Συμβάσεις και προφανώς την επιμόρφωση των ήδη υπηρετούντων

υπαλλήλων που θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον είναι μια θετική πρόνοια. Θα ήταν ακόμα πιο επωφελής εάν θα μπορούσαν να εκπαιδευτούν (σε διακριτά τμήματα) και στελέχη Δικαιούχων Φορέων – Αναθετουσών Αρχών (που δεν εντάσσονται στον Δημόσιο τομέα, πχ Ν.Π.Ι.Δ.) ωστόσο σχεδιάζουν και αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο των έργων που υλοποιούν.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Διακηρυγμένοι στόχοι του παρόντος Μέρους αποτελούν η απλοποίηση των διαδικασιών ανάθεσης και η απαλοιφή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, καθώς και η βελτίωση του συστήματος έννομης προστασίας. Οι προτεινόμενες διατάξεις σε ένα βαθμό λύνουν υπαρκτά προβλήματα, ενώ κάποιες άλλες αξιολογούνται με μεγαλύτερη επιφύλαξη, ενώ σε κάθε περίπτωση επαναλαμβάνεται ο προβληματισμός σχετικά με τις συχνές και αποσπασματικές παρεμβάσεις στο νομικό πλαίσιο, καθώς δημιουργείται ανασφάλεια δικαίου, ενώ στην πράξη των δημοσίων συμβάσεων υπάρχουν και άλλα ζητήματα που δεν αντιμετωπίζονται με το παρόν νομοσχέδιο.

Στο παρόν μέρος επιχειρείται να απλοποιηθεί η διαδικασία των απευθείας αναθέσεων κάθε είδους, κυρίως σε ότι αφορά τις υποχρεώσεις του οικονομικού φορέα που εκτελεί την απευθείας ανάθεση, χωρίς να αλλάζει κάτι σε ότι αφορά τις υποχρεώσεις του φορέα που αναλαμβάνει το έργο, την υπηρεσία, ή τη μελέτη που ανατίθεται.

Ουσιώδης διαφοροποίηση γίνεται στην έννοια του οργανισμού αξιολόγησης της συμμόρφωσης, όπου πλέον καθίσταται δυνατή η συμμετοχή επιχειρήσεων τρίτων χωρών που έχουν διαπιστευθεί από φορέα εκτός της ΕΕ, και για την οποία φαίνεται ότι θα χρειαστεί περισσότερος χρόνος για μια σε βάθος διαβούλευση με την αγορά, ώστε να μην τεθεί σε κίνδυνο η ασφάλεια των προϊόντων και των υπηρεσιών.

Διαφοροποιείται επίσης η όλη διαδικασία συμβάσεων και αναθέσεων που διέπονται από ειδικούς κανόνες τήρησης απορρήτου (πχ Άμυνας).

Κατά την άποψη των κοινωνικών φορέων και των μελών της ΟΚΕ για τους οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και για όσους άλλους της ΕΕ είναι εφικτό, τα δικαιολογητικά που ζητούνται από μια δημόσια υπηρεσία και εκδίδονται από άλλη δημόσια υπηρεσία θα πρέπει να αναζητούνται αυτεπάγγελα και οι οικονομικοί φορείς να έχουν την ευθύνη κατάθεσης μόνο όσων αποδεικτικών στοιχείων δεν είναι δυνατόν να πιστοποιηθούν από δημόσιες αρχές (πχ οικονομική - τεχνική επάρκεια).

Θετική χαρακτηρίζεται και η πρόνοια για κυρώσεις ή σσονος αξίας καθώς τα όσα ισχύουν σήμερα μπορεί να αποκλείσουν επιχειρήσεις από διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων ακόμα και αν έχει αποκατασταθεί πλήρως η διαφορά μεταξύ αναθέτοντος φορέα και φορέα εκτέλεσης.

Η ενίσχυση της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και η επιδιωκόμενη επιτάχυνση των διαδικασιών που την αφορούν είναι σε κάθε περίπτωση μια θετική εξέλιξη. Για την περίπτωση που μια αναθέτουσα αρχή επιθυμεί να προσφύγει στην ανάθεση δημόσιας σύμβασης μέσω της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με υποψήφιους αναδόχους, η αναγκαία επιτάχυνση των διαδικασιών χρειάζεται να επιδιωχθεί δια της ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού και της ικανότητας σύντομης ανταπόκρισης εκ μέρους της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων για την έκδοση σύμφωνης γνώμης.

Χωρίς αυτή τη βασική προϋπόθεση η δυνατότητα να εκδίδονται οι αποφάσεις χωρίς την σύμφωνη γνώμη της Αρχής, η οποία διατηρείται, ενώ μειώνονται τα χρονικά περιθώρια που της δίνονται για να εκφράσει γνώμη, κινδυνεύει να αυξήσει τις περιπτώσεις των δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες στο όνομα της συντόμευσης των διαδικασιών ανάθεσης θα προχωράνε χωρίς την ρητή γνωμοδότηση της Αρχής, κάτι που δεν είναι ούτε επιθυμητό, ούτε σκόπιμο. Σημειώνουμε μάλιστα ότι η ενίσχυση που προβλέπεται δεν φαίνεται να είναι ικανή να διασφαλίσει ότι η Αρχή θα είναι σε θέση να εκφέρει γνώμη εγκαίρως, ιδίως σε περιπτώσεις ανάγκης ταυτόχρονης εξέτασης πολλών παράλληλων περιπτώσεων.

Στην Ανάλυση Συνεπειών του Σχεδίου Νόμου (ΑΣΣΝ) τίθεται ως στόχος η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του τομέα των δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα και η βελτίωση του πλαισίου παροχής έννομης προστασίας καθ' όλο τον κύκλο ζωής των δημοσίων συμβάσεων καθότι καταγράφεται ως προβληματική η υστέρηση της αποτελεσματικότητάς του παρόλες τις σημαντικές ρυθμιστικές αλλαγές που έχουν επέλθει τα τελευταία χρόνια, δηλώνεται ότι επιδιώκεται η αποτροπή της άσκησης παρελκυστικών προδικαστικών και δικαστικών προσφυγών στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων, ούτως ώστε η έννομη προστασία στο εν λόγω πεδίο να παρέχεται με όρους ταχύτητας και αποτελεσματικότητας.

Με αυτή την στοχοθεσία – στην οποία προφανώς συμφωνούν όλοι οι εμπλεκόμενοι στον τομέα παραγωγής δημοσίων συμβάσεων - θα πρέπει να αναθεωρηθούν ορισμένες από τις προτεινόμενες διατάξεις ώστε πράγματι να εξυπηρετούν τους στόχους που τίθενται και να εξυπηρετούν τους στόχους που τίθενται χωρίς να θίγουν το δικαίωμα στην προδικαστική και δικαστική προστασία" και κυρίως να ακυρώνουν τον ίδιο τον σκοπό της προδικαστικής και δικαστικής προστασίας που είναι η διαφάνεια και η αναζήτηση του ορθού και όχι η δημιουργία εμποδίων και αποτρεπτικών αντικινήτρων.

Θεωρούμε ότι είναι ευνόητο σε όλους ότι η έννοια της αποτελεσματικότητας που υιοθετείται στην επιχειρηματολογία της ΑΣΣΝ δεν εξαντλείται στην χρονική διάρκεια μίας εκτελούμενης δημόσιας σύμβασης αλλά κυρίως αφορά στην βέλτιστη αξιοποίηση των δημοσιονομικών δαπανών που δεσμεύονται σε αυτήν. Και υπό αυτό το πλαίσιο εάν επιμείνετε στις σχετικές διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου θα οδηγηθούμε με βεβαιότητα σε εκτίναξη του κόστους υλοποίησης των δημοσίων συμβάσεων που χρηματοδοτούνται τόσο από εθνικούς πόρους όσο και από ενωσιακά κονδύλια του ΕΣΠΑ και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας καθώς ανέλεγκτοι φωτογραφικοί όροι θα ενσωματώνονται χωρίς φόβο ενδεχομένως στις διακηρύξεις καθιστώντας μηδενικές τις πιθανότητες ανάπτυξης ανταγωνισμού στη διαγωνιστική διαδικασία.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΘΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του συγκεκριμένου μέρους θεσπίζεται Εθνική Πολιτική Ποιότητας και Μηχανισμός Διακυβερνητικής Πολιτικής, προς επίτευξη εναρμόνισης των Εθνικών Υποδομών Ποιότητας με την εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές απαιτήσεις. Ακόμα ενισχύεται το δυναμικό αυτών των υποδομών, συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση της ασφάλειας, της οικονομικής ανάπτυξης της περιβαλλοντικής και της κοινωνικής ευημερίας. Στο πλαίσιο αυτό, η ΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη ύπαρξης και λειτουργίας ενός εθνικού πλαισίου υποδομών ποιότητας που θα υποστηρίζει τόσο τις ανάγκες και προκλήσεις των τεχνολογικών και ψηφιακών μεταβολών, όσο και τις αυξανόμενες ανάγκες διασφάλισης τήρησης περιβαλλοντικών προτύπων που υποστηρίζουν την πράσινη μετάβαση στη χώρα. Κρίνεται θετικά ότι το Σχέδιο Νόμου αξιοποιεί την υπάρχουσα εμπειρία τυποποίησης σε ιδιωτικό και κρατικό επίπεδο για την προώθηση της καινοτομίας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Σε μία ενοποιημένη αγορά μάλιστα, αξιολογείται θετικά η διασφάλιση λειτουργίας σε εθνικό επίπεδο ενός συστήματος που αναγνωρίζεται και χρησιμοποιείται από τα κράτη μέλη της ΕΕ και της ΕΖΕΣ (Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών).

Κρίνεται επίσης θετικά η πρόβλεψη λειτουργίας ψηφιακού μητρώου για τα ενδιαφερόμενα μέρη, με την παράλληλη υπογράμμιση από την ΟΚΕ της ανάγκης παροχής ψηφιακών λύσεων τελευταίας τεχνολογίας που θα προωθούν συνεχώς τη διαφάνεια και την αξιοπιστία για όλα τα μέρη, παρέχοντας πληροφορίες για τους εφαρμοζόμενους κανόνες και κριτήρια διασφάλισης ποιότητας. Στο ίδιο πλαίσιο η ΟΚΕ αξιολογεί θετικά τις αλλαγές που διασφαλίζουν και την χρήση τυποποιημένων προτύπων που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, υποστηρίζοντας τις εθνικές δεσμεύσεις και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένου του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν. Το Εθνικό Ψηφιακό Μητρώο Πιστοποιήσεων και Ελέγχων χρειάζεται προσεκτική σχεδίαση στα στοιχεία που θα καταχωρούνται, στο λόγο που συγκεντρώνονται και στον τρόπο που αξιοποιούνται. Σε διαφορετική περίπτωση

προκαλείται περιττό διοικητικό βάρος στους υπόχρεους φορείς δίχως ουσιαστικό αντίκτυπο στην αγορά.

Σύμφωνα και με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΚ) 765/2008, εφόσον στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης σκοπός είναι να διασφαλίζεται η διαφάνεια και εμπιστοσύνη στους φορείς που παρέχουν πιστοποιήσεις, τονίζεται η ανάγκη διατήρησης ενός εθνικού οργανισμού διαπίστευσης, οργανωμένου με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα και η αμεροληψία των δραστηριοτήτων του. Είναι συνεπώς σημαντική η πρόβλεψη στο παρόν Σχέδιο Νόμου της πρόβλεψης περί εθνικής πολιτικής ποιότητας και της θέσπισης μηχανισμού διακυβέρνησης των υποδομών ποιότητας και διαπίστευσης, πολλώ δε μάλλον καθώς ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός επιτάσσει κάθε κράτος μέλος να μεριμνά ώστε να είναι σαφές ότι ο εθνικός οργανισμός διαπίστευσης να «θεωρείται ότι ασκεί δημόσια εξουσία». Η ύπαρξη μηχανισμού διακυβέρνησης αξιολογείται αρχικά ως θετική εξέλιξη, καθώς θα κληθεί να δώσει λύση στο πρόβλημα των «παράλληλων» συστημάτων ποιότητας τα οποία σήμερα αναπτύσσουν χωριστούς μηχανισμούς πιστοποίησης, άσκησης επιθεωρήσεων και ανάπτυξης τεχνικών προδιαγραφών, εκτός του συστήματος διαπίστευσης που προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΚ) 765/2008.

Την ίδια στιγμή πρέπει να τονιστεί και το ειδικό βάρος της διαφάνειας στις ρυθμίσεις του Σχεδίου Νόμου. Η ύπαρξη και η λειτουργία ενός εθνικού μηχανισμού ανάπτυξης πολιτικών ποιότητας αποτρέπει εθνικές ρυθμίσεις που θα μπορούσαν να συγκρούονται με ευρωπαϊκά πρότυπα και διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία προϊόντων και υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά. Σε αυτά τα πλαίσια διαφάνειας και προς διευκόλυνση των επιχειρήσεων και πολιτών στις συναλλαγές τους με τον εθνικό μηχανισμό κρίνεται αναγκαία η σαφής παρουσίαση και οι αρμοδιότητες του φορέα που θα αποτελεί τον έναν εθνικό μηχανισμό. Η διαβούλευση με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης εξασφαλίζει ότι οποιαδήποτε νέα τεχνική απαίτηση βασίζεται σε ουδέτερα, κοινά αποδεκτά και τεχνικά έγκυρα κριτήρια. Αυτό διευκολύνει τη συνεργασία με επιχειρήσεις, ερευνητικά κέντρα και επενδυτές, καθώς όλοι γνωρίζουν ότι ακολουθούνται αναγνωρισμένα πρότυπα. Ενώ είναι και σύμφωνη με τα πρότυπα και τις πρακτικές άλλων χωρών η συνεργασία και η ύπαρξη διαπραγματεύσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων.

Η απόσχιση της αυτοτελούς λειτουργικής μονάδας «Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης Α.Ε.» από το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου «Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας» (Ε.Σ.Υ.Π.) και μετατροπή της σε ανώνυμη εταιρεία είναι θετική, αλλά χρειάζεται μεγαλύτερη ευελιξία στη διαδικασία πλήρωσης των προβλεπόμενων θέσεων, με ιδιωτικό-οικονομικά κριτήρια και ταχείες διαδικασίες, για να μπορέσει να ανταποκριθεί ο οργανισμός στις αυξημένες απαιτήσεις που προβλέπει ο μηχανισμός διακυβέρνησης. Το ίδιο ισχύει και για το ΕΣΥΔ. Στον οργανισμό δε, πρέπει να προβλεφθούν περισσότερες θέσεις προσωπικού για να ενισχυθεί ουσιαστικά, όπως χρειάζεται η χώρα.

Σύμφωνα και με την συνοδευτική του Σχεδίου Νόμου ανάλυση των συνεπειών αυτού, οι προβλεπόμενες διατάξεις για την ενίσχυση του προσωπικού δυναμικού βασίζονται σε ευρήματα μελέτης που διενεργήθηκε στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας προκειμένου να μπορούν οι Εθνικές Υποδομές Ποιότητας να λειτουργούν εντός των ευρωπαϊκών προδιαγραφών. Κρίνεται θετικά το ότι το Σχέδιο Νόμου βασίζεται σε στοιχεία μελετών, λαμβάνοντας περαιτέρω υπόψη διεθνείς στρατηγικές τυποποίησης, αλλά και την συμμετοχή και συμβολή στις εξελίξεις των διεθνών οργανισμών διαπίστευσης. Ομοίως αξιολογείται θετικά το γεγονός ότι το παρόν Σχέδιο Νόμου ακολουθεί το Στρατηγικό Σχέδιο 2021-2030 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (European Committee for Standardization (CEN) and European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC)). Τέλος το παρόν Σχέδιο Νόμου αξιοποιεί τα υπάρχοντα διεθνή (ISO, IEC) ή ευρωπαϊκά (EN) πρότυπα, προλαμβάνοντας έτσι την εκ νέου ανάπτυξη προδιαγραφών από το μηδέν, μειώνοντας διοικητικά κόστη και επιταχύνοντας την έκδοση νομοθετικών ή κανονιστικών κειμένων.

Περαιτέρω πρόνοιες ωστόσο θα πρέπει να συμπεριλάβει το νομοσχέδιο για τον ορισμό της ποιότητας σε ένα περισσότερο συμπεριληπτικό πλαίσιο με στόχο την προσβασιμότητα των πολιτών, ειδικότερα ευπαθών ομάδων και ατόμων με αναπηρίες σε προϊόντα, υπηρεσίες και υποδομές υψηλής ποιότητας, χωρίς επιπρόσθετα κόστη. Παρακάτω αναλύονται ορισμένες διαστάσεις του ζητήματος.

1. Ποιότητα για Όλους: αναγκαία η ενσωμάτωση της διάστασης του καθολικού σχεδιασμού στην εθνική πολιτική ποιότητας

Σοβαρό έλλειμμα του Σχεδίου Νόμου αποτελεί η απουσία οποιασδήποτε αναφοράς στον καθολικό σχεδιασμό στο «Μέρος Γ -Αναμόρφωση Θεσμικού Πλαισίου Εθνικών Υποδομών Ποιότητας (άρθρα 34–55)», παρότι:

α) Ο καθολικός σχεδιασμός αποτελεί βασική παράμετρο της ποιότητας, καθώς διασφαλίζει τη χρηστικότητα, τη λειτουργικότητα και την προσβασιμότητα των υποδομών, των προϊόντων και των υπηρεσιών για όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως ηλικίας ή ικανοτήτων.

β) Η χώρα μας έχει δεσμευτεί για την προώθηση του καθολικού σχεδιασμού:

- Με την κύρωση από την Ελληνική Βουλή με τον ν.4074/2012 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες. Στο άρθρο 4 (Γενικές Υποχρεώσεις) της Σύμβασης αναφέρεται ότι τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται, μεταξύ άλλων:«[...] να προάγουν την έρευνα και ανάπτυξη των καθολικά σχεδιασμένων αγαθών, υπηρεσιών, εξοπλισμού και εγκαταστάσεων [...] που απαιτούν την ελάχιστη δυνατή προσαρμογή και το χαμηλότερο δυνατό κόστος, να προάγουν τη διαθεσιμότητα και χρήση τους και να ενσωματώνουν τον καθολικό σχεδιασμό κατά την ανάπτυξη προτύπων και κατευθυντήριων οδηγιών» (παρ. 1, στοιχείο στ).

- Με τη θέσπιση του άρθρου 61 του ν. 4488/2017, το οποίο ορίζει ρητά ότι: «Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, υποχρεούται να διασφαλίζει την ισότιμη άσκηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στο πεδίο των δραστηριοτήτων του, λαμβάνοντας κάθε πρόσφορο μέτρο και απέχοντας από ενέργειες ή πρακτικές που τα θίγουν. Ιδίως υποχρεούται: α) να αφαιρεί υφιστάμενα εμπόδια κάθε είδους και β) να τηρεί τις αρχές του καθολικού σχεδιασμού [...]».

γ) Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θεσπίζονται συνεχώς νέα πρότυπα (και επικαιροποιούνται παλαιότερα) που αφορούν στην:

- Προσβασιμότητα και χρηστικότητα του δομημένου περιβάλλοντος (βλ. Πρότυπο EN 17210/2021).
- Προσβασιμότητα των ιστότοπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημοσίου τομέα [βλ. Οδηγία (ΕΕ) 2016/2102, όπως ενσωματώθηκε στον ν. 4727/2020 (Κεφάλαιο Η) -Πρότυπο EN 301549 v3.2.1].
- Προσβασιμότητα προϊόντων και υπηρεσιών [βλ. Οδηγία (ΕΕ) 2019/882, η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική μας νομοθεσία με τον ν.4994/2022. Επιπρόσθετα, αναμένεται η έκδοση σχετικών προτύπων εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας από τον Σεπτέμβριο του 2025 έως τον Ιανουάριο του 2027. Μάλιστα στο Μέρος Ε΄ του παρόντος Σχεδίου Νόμου προβλέπονται τροποποιήσεις του ν. 4994/2022, με σκοπό την αποκατάσταση των ελλείψεων που διαπιστώθηκαν κατά την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 στην εθνική μας νομοθεσία, σε απάντηση της από 19 Μαρτίου 2025 αιτιολογημένης γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τη χώρα μας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η συμμόρφωση με τα εναρμονισμένα ευρωπαϊκά πρότυπα που προβλέπονται στις Οδηγίες συνιστά τεκμήριο τήρησης της ενωσιακής νομοθεσίας.

2. Εναρμόνιση με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες: Συμμετοχή της Ε.Σ.Α.μεΑ. στο Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης

Λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, τα Συμβαλλόμενα Κράτη οφείλουν να διαβουλεύονται στενά και να εμπλέκουν ενεργά τα άτομα με αναπηρία μέσω των αντιπροσωπευτικών οργανώσεών τους σε όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που τα αφορούν, και δεδομένου ότι το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης υποστηρίζει το έργο του Εθνικού Συστήματος Διαπίστευσης, του οποίου μία από τις αρμοδιότητες είναι η διαπίστευση των οργανισμών που αξιολογούν τη συμμόρφωση με πρότυπα σχετιζόμενα, μεταξύ άλλων, και με την

προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία, θεωρούμε απαραίτητη τη συμμετοχή εκπροσώπου της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) στο «Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης».

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΙΔΡΥΣΗΣ, ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Οι διατάξεις του Μέρους Δ' αποτελούν το πρώτο σημαντικό βήμα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και των συνθηκών λειτουργίας των μεταποιητικών δραστηριοτήτων της Αττικής, σύμφωνα με τις θεσμικές, τεχνολογικές, παραγωγικές και άλλες σημαντικές εξελίξεις που έχουν σημειωθεί κατά την τελευταία 20-ετία.

Στο πλαίσιο αυτό, οι προωθούμενες διατάξεις αποτελούν ένα σημαντικό βήμα που δημιουργεί τις προϋποθέσεις ώστε το επόμενο διάστημα να αναληφθούν και άλλες σημαντικές νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως ο εκσυγχρονισμός του πλαισίου: α) αδειοδότησης Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής (ΚΑΔ του ν.4302/2014- άρθρο 60 νομοσχεδίου) και β) υποχρεώσεων και διαδικασιών υποβολής του Δελτίου Βιομηχανικής Κίνησης (του ν.858/1979- άρθρο 58 νομοσχεδίου).

Στις κατ' άρθρο παρατηρήσεις που ακολουθούν, περιλαμβάνονται στοχευμένες προτάσεις βελτιώσεων επί συγκεκριμένων διατάξεων του νομοσχεδίου, στη φιλοσοφία των ανωτέρω βασικών αρχών.

Αναφορικά με το Μέρος Δ όπου προβλέπεται ο εκσυγχρονισμός του πλαισίου για την αδειοδότηση των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής, οι διατάξεις του νομοσχεδίου αξιολογούνται θετικά σε πρώτο βαθμό, καθώς υπηρετούν τους παρακάτω στόχους.

1. Διευκόλυνση εκσυγχρονισμού υφιστάμενων μεταποιητικών μονάδων με σύγχρονα περιβαλλοντικά κριτήρια: Υιοθέτηση της σύγχρονης περιβαλλοντικής κατάταξης (Α1, Α2, Β) και απαλοιφή απαρχαιωμένων όρων (π.χ. οχλήσεις, χρήση

ίδιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιορισμοί στα όρια εγκατεστημένης ισχύος για Α2 κ.λπ.). Μεγαλύτερη διευκόλυνση διαπιστώνεται στις περιοχές με χρήσεις γης βιομηχανίας και σε ζώνες με χρήσεις χονδρεμπορίου.

2. Ενεργοποίηση δυνατοτήτων ίδρυσης νέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής κατηγορίας Α2: Οι προβλέψεις αφορούν α) επιχειρηματικά πάρκα που θα μπορούν να υποδέχονται Α2 δραστηριότητες σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας, και β) στρατηγικές επενδύσεις που θα αδειοδοτούνται σε περιοχές βιομηχανίας/χονδρεμπορίου στη Δυτική ή Αν. Αττική.

3. Αποσαφήνιση του πλαισίου αδειοδότησης αποθηκών: Σε συνέχεια θεσμικών εξελίξεων επέρχεται αποσαφήνιση στο πλαίσιο των «βιομηχανικών αποθηκών» του ν.3982/2011 και των Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής (ΚΑΔ) του ν.4302/2014.

4. Υποστήριξη αγροτοβιομηχανικών μονάδων Αττικής: Αύξηση των επιτρεπόμενων ορίων ισχύος για γεωργικές περιοχές.

5. Ενεργοποίηση της δυνατότητας μετάπτωσης σε χαμηλότερη περιβαλλοντική κατηγορία: Εναρμονίζει το πλαίσιο της Αττικής με την πρόβλεψη του άρθρου 4 παρ. 3 της ΚΥΑ 92108 (ΦΕΚ 3833/Β/2020), σύμφωνα με την οποία, μεταποιητικές δραστηριότητες που ασκούνται σε Οργανωμένους Υποδοχείς (εξαιρουμένων των SEVESO και IED), μεταπίπτουν στην αμέσως χαμηλότερη περιβαλλοντική υποκατηγορία, εξασφαλίζοντας απλούστερες διαδικασίες αδειοδότησης.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΑΡΘΡΩΝ 6 ΚΑΙ 9 ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2019/882

Το παρόν μέρος στοχεύει στην ολοκληρωμένη ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρίες, η οποία είχε γίνει με τον Νόμο 4944/2022. Όπως αναφέρεται στη συνοδευτική του Σχεδίου Νόμου ανάλυσης συνεπειών ρύθμισης, κρίθηκε, μέσω αιτιολογημένης γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ότι δεν έχει γίνει πλήρης

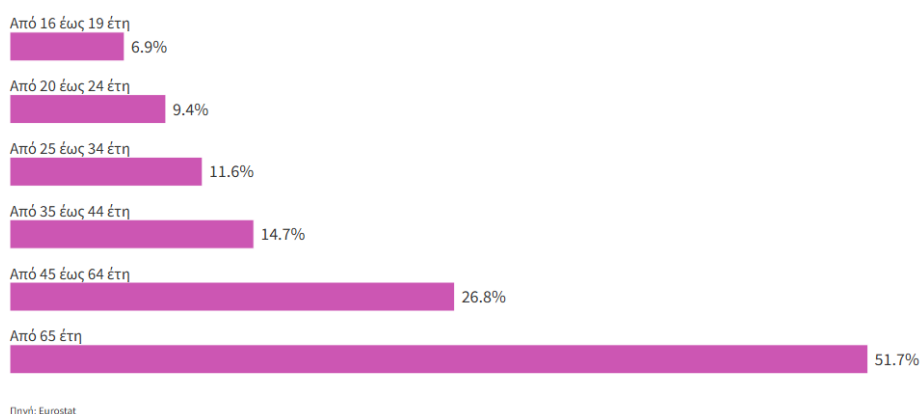
ενσωμάτωση άρθρων της Οδηγίας 2019/882/ΕΕ, με τον προηγούμενο νόμο, ζήτημα το οποίο αντιμετωπίζεται με τις επερχόμενες αλλαγές στο μέρος Ε. Ως άτομα με αναπηρίες ορίζονται τα άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, ψυχικές, νοητικές ή αισθητηριακές διαταραχές οι οποίες σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια δύνανται να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους. Η ανάγκη της πλήρους ενσωμάτωσης της Οδηγίας και οι αλλαγές που προτείνονται στο παρόν Σχέδιο Νόμου αντανακλούν της δέσμευση της χώρας για την αναγνώρισης και σεβασμό των ατόμων με αναπηρίες ώστε αυτά να επωφελοούνται μέτρων που έχουν σχεδιαστεί για να τους εξασφαλίζουν αυτονομία, κοινωνική και επαγγελματική ένταξη και συμμετοχή στη ζωή της χώρας. Συνεπώς κρίνεται θετικά αρχικά η ολοκλήρωση των προβλέψεων που διασφαλίζουν την προσβασιμότητα για άτομα με αναπηρίες προϊόντων, συσκευών, υπηρεσιών ή περιβαλλόντων με τρόπο που επιτρέπει τη χρήση τους από αυτά σε ίση βάση με τους άλλους. Η ανάγκη ενσωμάτωσης αυτών των αλλαγών στο παρόν Σχέδιο Νόμου πιθανώς αιτιολογείται καθώς η Οδηγία, στην ορθώς ενσωματωμένη μορφή της στο εθνικό δίκαιο κάθε χώρας, αρχίζει να εφαρμόζεται στις 28 Ιουνίου 2025.

Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2019/882/ΕΕ Η για την προσβασιμότητα (οδηγία 2019/882) που εκδόθηκε το 2019 προβλέπει και αποφέρει οφέλη όχι μόνο σε δεκάδες εκατομμύρια Ευρωπαίους με αναπηρίες αλλά και σε πολλούς ηλικιωμένους. Η ζήτηση για προσβάσιμα προϊόντα και υπηρεσίες σε άτομα με αναπηρίες είναι ήδη υψηλή και ο αριθμός των πολιτών με αναπηρίες ή λειτουργικούς περιορισμούς θα αυξηθεί σημαντικά με τη γήρανση του πληθυσμού της χώρας και της ΕΕ. Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για το 2023, το 27% του πληθυσμού της ΕΕ ηλικίας άνω των 16 ετών είχε κάποια μορφή αναπηρίας. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Eurostat, το ποσοστό αυτό ισοδυναμεί με 101 εκατομμύρια άτομα ή 1 στους 4 ενήλικες στην ΕΕ. Η Λετονία έχει το υψηλότερο ποσοστό ατόμων με αναπηρία (40,7%) και ακολουθεί η Δανία (με ποσοστό 36,7%), ενώ σύμφωνα με τις ίδιες μετρήσεις το ποσοστό για την Ελλάδα ανέρχεται στο 23,1%. Την ίδια στιγμή, όσο μεγαλώνει κανείς, τόσο πιο πιθανό είναι να έχει κάποια αναπηρία, με το ποσοστό

των ατόμων με αναπηρία να ανέρχεται στο 26,8% στην ηλικιακή ομάδα των 45-64 ετών και σε 51,7% στην ηλικιακή ομάδα άνω των 65 ετών.

Όσο μεγαλώνει κανείς, τόσο πιο πιθανό είναι να έχει κάποια αναπηρία

Το παρόν διάγραμμα απεικονίζει το ποσοστό των ατόμων με αναπηρία ανά ηλικιακή ομάδα το 2023.

Επιδίωξη της Ευρωπαϊκής Οδηγίας και του εθνικού νομικού πλαισίου ήταν να καταστούν διάφορα προϊόντα και υπηρεσίες πιο προσβάσιμες στους ηλικιωμένους και σε άτομα με αναπηρία, τηρώντας παράλληλα την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Οι διατάξεις της οδηγίας και του εθνικού νόμου αποσκοπούν στη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς όσον αφορά συγκεκριμένα προσβάσιμα προϊόντα και υπηρεσίες και εξυπηρετούν τόσο τις ανάγκες των καταναλωτών αυτών όσο και τη βιομηχανία. Άλλωστε, ένα περιβάλλον όπου τα προϊόντα και οι υπηρεσίες είναι περισσότερο προσβάσιμα επιτρέπει μεγαλύτερη ένταξη και συμμετοχή των πολιτών στην κοινωνία.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ασφαλώς αξιολογεί θετικά τις πρόνοιες του νομοσχεδίου που αφορούν την ορθή ενσωμάτωση της Οδηγίας και στοχεύουν στην αποφυγή επίκλησης της προσβασιμότητας ως λόγου απαγόρευσης διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά, προωθώντας και με αυτόν τον τρόπο την ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών με αναπηρία. Αξιολογείται συνεπώς θετικά η διατύπωση στο παρόν Σχέδιο Νόμου που δηλώνει και το γενικό πνεύμα του νόμου και της ερμηνείας του Ν. 4994/2022 (Α' 215), δηλαδή ότι απαγορεύεται ρητώς η επίκληση της προσβασιμότητας ως λόγου απαγόρευσης διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά. Ομοίως κρίνεται ως θετική η

θέσπιση του δικαιώματος άσκησης συλλογικής αγωγής προς όφελος των καταναλωτών με αναπηρία, ενώ προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις επιταγές του νόμου.

ΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Στη συγκεκριμένη ενότητα παρατίθενται επί των άρθρων παρατηρήσεις, έτσι όπως διατυπώθηκαν στη διαδικασία διαβούλευσης με τα μέλη της Ο.Κ.Ε. και τους κοινωνικούς φορείς. Επιπρόσθετα, επισημαίνονται πεδία στα οποία ο νομοθέτης θα μπορούσε να λάβει πρόνοιες για μια πιο ολοκληρωμένη οριοθέτηση του νομικού πλαισίου που διέπει ιδιαίτερα τις δημόσιες συμβάσεις.

Για το Μέρος Α', στα επιμέρους σχόλια αναφέρονται ενδεικτικά τα εξής:

- θα πρέπει να είναι επαρκώς προσδιορισμένοι οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των περισσότερων εμπλεκόμενων φορέων, προς αποφυγή κενών ή αλληλοεπικαλύψεων
- λόγω της πολυπλοκότητας του πλαισίου και των δύσκολων νομικών θεμάτων που ανακύπτουν σε όλο τον κύκλο ζωής μιας δημόσιας σύμβασης, ίσως ήταν ορθότερο τα επαγγελματικά στελέχη να είναι επιπέδου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης - επίσης, είναι κρίσιμη η επαρκής εξοικείωση με ψηφιακά εργαλεία
- επειδή η παραμονή στις εν λόγω θέσεις και η σταθερή ενασχόληση με τις δημόσιες συμβάσεις για ικανό χρονικό διάστημα, για την απόκτηση της απαιτούμενης εμπειρίας, εμβάθυνσης και υπηρεσιακής μνήμης, είναι πολύ σημαντικός παράγοντας, η περίοδος παραμονής των δύο (2) ετών κρίνεται μικρή, ενώ με το ίδιο σκεπτικό κρίνεται ως εσφαλμένη η επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων περί μετατάξεων ή αποσπάσεων που τίθεται
- η παροχή οικονομικών και υπηρεσιακών κινήτρων κρίνεται ως θετική για την προσέλκυση των κατάλληλων στελεχών (θα πρέπει ωστόσο να λαμβάνεται υπόψη η αρχή της ίσης μεταχείρισης και τυχόν κεκτημένα δικαιώματα των υπολοίπων στελεχών της Υπηρεσίας, αλλά και οι υπηρεσιακές ανάγκες και δυνατότητες, προς αποφυγή αδικιών και δυσλειτουργιών)

Στο **Άρθρο 3** (Κατάρτιση και πιστοποίηση προσωπικού αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων – Προσθήκη άρθρου 344Α στον ν. 4412/2016), η Ο.Κ.Ε.

θεωρεί ότι είναι περισσότερο σημαντική η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού από την καθεαυτή πιστοποίηση και επαγγελματοποίηση του προσωπικού (η οποία ενέχει και περισσότερα διαδικαστικά κόστη).

Στο **Άρθρο 4** (Σύσταση Μητρώου Επαγγελματιών Δημοσίων Συμβάσεων – Προϋποθέσεις εγγραφής και λόγοι διαγραφής – Προσθήκη άρθρου 344B στον ν. 4412/2016), προτείνεται να λαμβάνεται επίσης ως κριτήριο η πρότερη εμπειρία στην προετοιμασία και διαχείριση διακηρύξεων.

Στο **Άρθρο 5** (παράγραφοι γ και δ), η ΟΚΕ αξιολογεί θετικά το πνεύμα του Σχεδίου Νόμου που λαμβάνει υπόψη τα δικαιώματα των γονέων και την προστασία της οικογένειας, υπογραμμίζοντας τη σημασία διασφάλισης της τήρησης του συνόλου αυτών και στις διατάξεις του παρόντος Σχεδίου Νόμου.

Στο **Άρθρο 7 (παράγραφος δ)**, η Ο.Κ.Ε θεωρεί ότι δεν υπάρχει λόγος εξαίρεσης των δημοσίων υπαλλήλων Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού από τη διαδικασία κινητικότητας στο πλαίσιο της κατάρτισης και υλοποίησης των δημοσίων συμβάσεων.

Για το Μέρος Β',

- Με το **άρθρο 13**, φαίνεται να επιδιώκεται η επίλυση του προβληματισμού που αφορά στη συμμετοχή σε διαγωνισμό προμηθευτών για προϊόντα προέλευσης τρίτων χωρών και ο οποίος δημιουργήθηκε με την έκδοση της υπ' αρ. 2325/2023 απόφασης του ΣτΕ στη σχετική πιλοτική δίκη.

Ωστόσο, εκτιμούμε ότι θα χρειαστεί να επανεξεταστεί και να επαναδιατυπωθεί η νέα αυτή διάταξη, υπό το φως των προβλέψεων του Κανονισμού 765/2008 και κατόπιν διαβούλευσης με τους φορείς της αγοράς, προκειμένου να εξειδικευθούν τα κριτήρια διαπίστευσης των φορέων τρίτων χωρών, ώστε να διασφαλίζεται ο υγιής ανταγωνισμός αλλά και η δημόσια ασφάλεια και υγεία. Ειδικότερα, η τελευταία φράση “ή της Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης του Διεθνούς Φόρουμ Διαπίστευσης (International Accreditation Forum Multilateral Recognition Agreement – IAD MRA)” διατυπώνεται μάλλον κατά τρόπο γενικό, με αποτέλεσμα να διευρύνεται η δυνατότητα συμμετοχής ακόμη και οικονομικών φορέων χωρίς επαρκή πιστοποίηση.

Με το **άρθρο 14** η Επιτροπή Επανορθωτικών Μέτρων από ενιαία “σπάει” σε δύο διακριτές Επιτροπές με αρμοδιότητα τις προμήθειες/υπηρεσίες και τα έργα

αντίστοιχα. Οι νέες αυτές Επιτροπές είναι τριμελείς (σε αντίθεση με την ενιαία πενταμελή Επιτροπή) και δεν θα εκπροσωπούνται τα Υπουργεία Υγείας και Δικαιοσύνης. Η σκοπιμότητα αυτής της αλλαγής δεν είναι σαφής. Εξάλλου, για τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και ταχύτητα της Επιτροπής είναι απαραίτητη η διοικητική και επιστημονική της υποστήριξη, καθώς και η δημιουργία σχετικής βάσης δεδομένων. Μία πρόταση, η οποία έχει διατυπωθεί και στο παρελθόν, θα ήταν η ανάθεση της αρμοδιότητας αξιολόγησης των επανορθωτικών μέτρων στην ΕΑΔΗΣΥ, η οποία διαθέτει το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και τη σχετική γνώση και εμπειρία, αλλά και τα εχέγγυα αμεροληψίας ως ανεξάρτητη αρχή.

-Με το **άρθρο 15** του σχεδίου νόμου εισάγεται ένα τεκμήριο ισχύος των όρων συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία, με βάση τα αποδεικτικά μέσα που προσκομίζονται στο στάδιο του προσωρινού αναδόχου, το οποίο ανατρέχει στο χρόνο υπογραφής του ΕΕΕΣ. Η εν λόγω ρύθμιση αξιολογείται θετικά, καθώς στην πράξη, λόγω του άρθρου 104 του ν. 4412/2016, οι οικονομικοί φορείς έπρεπε να συγκεντρώνουν σε δύο χρόνους (υποβολή προσφοράς - κατακύρωση) ένα σημαντικό πλήθος εγγράφων, καταργώντας ουσιαστικά την προαπόδειξη. Σε διαφορετική περίπτωση, ανοιγόταν πεδίο προδικαστικών και δικαστικών διενέξεων, με αντίστοιχη καθυστέρηση της διαδικασίας. Το τεκμήριο αυτό είναι μαχητό, χωρεί δηλαδή η απόδειξη ότι οι όροι συμμετοχής δεν συνέτρεχαν στο στάδιο υποβολής του ΕΕΕΣ. Γενικά, από το ΕΕΕΣ δημιουργούνται συχνά νομικά ζητήματα, τα οποία χρήζουν ολοκληρωμένης παρέμβασης.

Σε ότι αφορά το συγκεκριμένο άρθρο, όπου μεταξύ άλλων στην ΑΣΥΡ αναφέρεται η διευκόλυνση και των ΜΜΕ για να συμμετάσχουν, πρόκειται επί της ουσίας για έναν εξορθολογισμό, ώστε να μην χρειάζεται να καταθέτουν οι επιχειρήσεις δύο φορές τα δικαιολογητικά συμμετοχής (μία κατά τη συμμετοχή στο διαγωνισμό και μια κατά την υπογραφή σύμβασης), χωρίς να επέρχεται κάποια ουσιαστική μείωση της γραφειοκρατίας που απαιτείται.

Αναφορικά με τα **άρθρα 23 και 30** του υπό διαβούλευση νομοσχεδίου, εγείρονται οι παρακάτω προβληματισμοί εκ μέρους των αντίστοιχων φορέων αναδόχων έργων και υπηρεσιών.

1. Μείωση προθεσμίας προσβολής της διακήρυξης

Στο άρθρο 23 «Προθεσμία για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής» προβλέπεται τροποποίηση άρθρου 361 ν. 4412/2016 σύμφωνα με την οποία η προθεσμία προσβολής της διακήρυξης περικόπτεται σε 15 ημέρες από τη δημοσίευση (αντί για 25 ημέρες που είναι στην πράξη σήμερα).

Η ρύθμιση αυτή ενέχει τον κίνδυνο αδυναμίας των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρομεσαίων, να προσβάλουν εμπρόθεσμα διακηρύξεις με όρους που δεν πληρούν όλες τις προϋποθέσεις νομιμότητας.

2. Υπερβολική αύξηση παραβόλου (άρθρο 30) – Αντικίνητρο προσφυγής

Η προτεινόμενη αύξηση του παραβόλου από 0,1% σε 0,5% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, με κατώτατο όριο τα 1.500 ευρώ (από 500) και ανώτατο τα 50.000 ευρώ (από 5.000), συνιστά τριπλασιασμό έως δεκαπλασιασμό του κόστους δικαστικής προστασίας.

Οφείλουμε να θυμίσουμε ότι το παράβολο των €50.000 παλαιότερα είχε κριθεί ως αντισυνταγματικό με την ΕπΑν ΣτΕ 136/2013, που είχε εκδοθεί επί πιλοτικής δίκης.

Η ρύθμιση αυτή:

- Αντιβαίνει στην αρχή της αναλογικότητας και του σεβασμού της αρχής της πρόσβασης στη δικαιοσύνη (άρθρο 20 Συντ. και άρθρο 6 ΕΣΔΑ),
- Παραβιάζει τις δικονομικές ενωσιακές Οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες επιτάσσουν την παροχή αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης μιας δημόσιας σύμβασης (έργου, υπηρεσίας, προμήθειας). Η παραβίαση αυτής της ενωσιακής επιταγής ενδέχεται να προκαλέσει σοβαρά κωλύματα κατά την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων και την εκταμίευση των ενωσιακών κονδυλίων.
- Καθιστά υπερβολικά ακριβή την δικαστική προστασία και λειτουργεί αποτρεπτικά για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας και τις οποίες τόσο οι πολιτικές της ΕΕ όσο και αυτές της κυβέρνησης φιλοδοξούν να στηρίξουν,
- Δημιουργεί ανισότητες μεταξύ φορέων, καθώς προνομιακή παραμένει η θέση των οικονομικά ισχυρότερων.

3. Κίνδυνος επιπλέον επιβαρύνσεων έως 2% της αξίας (άρθρο 30) – Πιθανότητα κατάχρησης εκ μέρους των Δικαστηρίων

Το Δικαστήριο μπορεί πλέον να πολλαπλασιάζει το συνολικό παράβολο έως 2% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, σε περιπτώσεις που κρίνει μια αίτηση «προδήλως απαράδεκτη ή αβάσιμη».

Η ρύθμιση αυτή:

- Εισάγει οικονομική ποινή και δημιουργεί φόβο αποτροπής ακόμα και για αιτούντες με σοβαρούς λόγους,
- Δημιουργεί ανασφάλεια δικαίου καθώς τα όρια μεταξύ απόρριψης ως αβάσιμης και πρόδηλης αβασιμότητας, είναι πλέον δυσδιάκριτα και αμφίσημα
- Δεν προβλέπει κριτήρια αντικειμενικά ή εξατομικευμένη αιτιολόγηση για τον πολλαπλασιασμό του κόστους, με συνέπεια τον κίνδυνο αυθαιρεσίας, ενώ λείπουν και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των αβάσιμων ή προδήλως αβάσιμων προσφυγών που χαρακτηρίστηκαν ως τέτοιες από το διοικητικό εφετείο και τα οποία θα μπορούσαν να στοιχειοθετήσουν μια τέτοια ρύθμιση.

4. Συνταγματικές επιφυλάξεις για το άρθρο 30.

Η νέα μορφή για το άρθρο 30 εγείρει σοβαρά ζητήματα συνταγματικότητας, καθώς περιορίζει υπέρμετρα το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (άρθρο 20 Συντ.) και θίγει τις αρχές της αναλογικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της ασφάλειας δικαίου.

Επί των ειδικότερων αυτών επίμαχων διατάξεων, η Ο.Κ.Ε. αναφέρει τα εξής:

- η επίσπευση των διαδικασιών ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις υπηρεσιακές δυνατότητες και τη στελέχωση της Αρχής, ώστε να μην την ακυρώνει στην πράξη
- η πλήρης λειτουργία περισσότερων κλιμακίων εξέτασης προδικαστικών προσφυγών συμβάλλει στην επιτάχυνση της έκδοσης αποφάσεων της Αρχής
- θα πρέπει ωστόσο να λαμβάνεται πρόνοια ώστε τα κλιμάκια να μην

εκδίδουν αντιφατικές αποφάσεις, προς ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και της αρχής της ισονομίας

- ο περιορισμός της έκτασης των προδικαστικών προσφυγών κρίνεται κατ' αρχήν θετικά και ακολουθεί την κατεύθυνση που θέτουν οι κώδικες δικονομίας
- σχετικά με την νέα παρ. 4 που προστίθεται στο άρθρο 366 του ν. 4412/2016, επισημαίνεται η ρύθμιση της παρ. 6 του άρθρου 372 ("Η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης ενώπιον του Δικαστηρίου της παρ. 3 κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή της παρ. 7 το αρμόδιο δικαστήριο αποφανθεί διαφορετικά.[...]"), καθώς θα πρέπει να διερευνηθεί η μεταξύ τους σχέση
- η προβλεπόμενη αναστολή προθεσμιών για το διάστημα από 5 έως 20 Αυγούστου αφορά μόνο την εξέταση προδικαστικών προσφυγών και την έκδοση απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ, και όχι και τις προθεσμίες που τάσσονται στους οικονομικούς φορείς
- η αύξηση των παραβόλων για την αποθάρρυνση παρελκυστικών ή αβάσιμων προσφυγών είναι συνήθης πρακτική, η οποία ωστόσο θα πρέπει να σταθμίζεται με το δικαίωμα έννομης προστασίας, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας (ιδίως ενόψει και της συμμετοχής των μικρών επιχειρήσεων)

Άρθρο 38 - Εθνική Πολιτική Ποιότητας

Είναι θετική η θέσπιση - για πρώτη φορά - Εθνικής Πολιτικής Ποιότητας. Προτείνεται να προβλεφθεί συγκεκριμένος τρόπος σύνδεσής με το Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής ώστε να διασφαλίζεται ότι θα υπηρετείται από τα Ετήσια Σχέδια Δράσης των Υπουργείων και θα ευθυγραμμίζεται με αυτά.

Επίσης, προτείνεται στην παρ. 1 η προσθήκη της λέξης «ασφάλειας», ως εξής: «... καλλιέργεια κουλτούρας ποιότητας και ασφάλειας..». Είναι έλλειμμα ότι η έννοια της ασφάλειας δεν αναφέρεται στο Μέρος Γ', καθώς είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ποιότητα.

Σε αυτό το άρθρο επίσης προτείνεται η προσθήκη

Θεσπίζεται Εθνική Πολιτική Ποιότητας με στόχο την ανάπτυξη ενός ενιαίου, σύγχρονου, αξιόπιστου, συνεργατικού και αποτελεσματικού συστήματος υποδομών ποιότητας, πλήρως εναρμονισμένου με το ευρωπαϊκό και διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο, που ενθαρρύνει την καλλιέργεια κουλτούρας ποιότητας, προωθεί την καινοτομία και τον καθολικό σχεδιασμό, προάγει την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και ενισχύει την ανταγωνιστικότητα, την οικονομική ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα».

Άρθρο 39 - Διακυβέρνηση των υποδομών ποιότητας & Άρθρο 40 - Σύσταση Κυβερνητικής Επιτροπής Ποιότητας

Είναι θετικό το γεγονός ότι αντιμετωπίζεται επί της αρχής το πρόβλημα των «παράλληλων» συστημάτων ποιότητας που λειτουργούσαν εκτός των Κανονισμών 1025/2012 και 765/2008 για την τυποποίηση και διαπίστευση αντίστοιχα, το οποίο έθετε σε πιθανό κίνδυνο την ασφάλεια των καταναλωτών και των προϊόντων, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας. Διατηρούμε επιφυλάξεις αναφορικά με τη λειτουργία της Κυβερνητικής Επιτροπής Ποιότητας του άρθρου 40 καθώς, προκειμένου να επιτύχει τον συντονιστικό ρόλο που απαιτείται για την επιτυχία της σχεδιαζόμενης μεταρρύθμισης, θα πρέπει να διασφαλιστεί η παρακολούθηση και υλοποίηση των αποφάσεων αυτής. Ακόμα, διατηρούμε επιφυλάξεις αναφορικά τη δυνατότητα ταχείας ανταπόκρισης των ΕΛΟΤ, ΕΣΥΔ και ΕΙΜ στα αιτήματα υιοθέτησης νέων τομεακών και θεματικών πολιτικής ποιότητας, βάσει του σημερινού τρόπου λειτουργίας τους. Προτείνεται εισαγωγή προβλέψεων για το χρόνο ανταπόκρισής τους (ως προς την αξιολόγηση των αιτημάτων, όχι στην περίπτωση που απαιτείται τυποποιητική διαδικασία).

Στο συγκεκριμένο άρθρο, υποχρεώνονται τα Υπουργεία και Οργανισμοί, κατά την κατάρτιση τομεακών και θεματικών πολιτικών ποιότητας και τεχνικών κανόνων, να γνωστοποιούν στον ΕΛ.Ο.Τ. νομοθετικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις τους. Μετά από σχετική γνωμοδότηση του Εθνικού Συμβουλίου Τυποποίησης, τα Υπουργεία και Οργανισμοί υποχρεούνται να αναθέσουν στον ΕΛ.Ο.Τ., με σύμβαση ανάθεσης έργου, την ανάπτυξη σχετικού τυποποιητικού εγγράφου. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η υποχρέωση ανάθεσης σύμβασης έργου στον ΕΛ.Ο.Τ. για ανάπτυξη

τυποποιητικού εγγράφου από κάθε δημόσια αρχή ή οργανισμό δεν είναι βέβαιο ότι θα είναι αποδεκτή και νόμιμη.

Άρθρο 41 - Σύσταση Εθνικού Ψηφιακού Μητρώου Πιστοποιήσεων και Ελέγχων

Είναι θετική η δημιουργία του εν λόγω Μητρώου. Κρίνουμε ωστόσο αναγκαίο να επανεξεταστούν α) τα καταχωρούμενα στοιχεία σε αυτό, β) τους σκοπούς που εξυπηρετεί η συγκέντρωση κάθε στοιχείου και γ) τον τρόπο ουσιαστικής αξιοποίησης των δεδομένων, ώστε να μην προκαλείται περιττό διοικητικό βάρος στους υπόχρεους φορείς δίχως ουσιαστικό αντίκτυπο στην αγορά.

Ειδικά ως προς το σημείο (α), σημειώνουμε ότι εξαιρετικά μεγάλο μέρος της πληροφόρησης που προτείνεται να συγκεντρώνεται στο Μητρώο κατέχεται ήδη σήμερα από το ΕΣΥΔ, καθώς αυτό είναι υποχρεωτικό σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαπίστευσης. Επίσης, δεν προκύπτει η ανάγκη και κατ' επέκταση το όφελος, καταχώρισης στοιχείων που αφορούν σε οικονομικές συμφωνίες των φορέων πιστοποίησης και των εργαστηρίων (π.χ. παραστατικά παροχής υπηρεσιών), ενώ θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να ληφθεί ειδική μέριμνα για την διαφύλαξη πληροφοριών που εμπίπτουν στον ν. 4605/2019 περί εμπορικού απορρήτου.

Είναι θετική η πρόνοια για ανάρτηση πιστοποιητικών, ώστε να διαπιστώνεται η ισχύς τους, όμως προτείνεται να αναγράφεται και ότι στο Μητρώο σταδιακά θα έπρεπε να υπάρχει και αναφορά ή παραπομπές στους τρόπους παραμετροποίησης και αναγνώρισης των απονεμόμενων πιστοποιητικών. Είναι απαραίτητο να υπάρχουν μέρη όπου αναρτώνται οι τεχνικές προδιαγραφές σχετικά με τη τυπολογία τους, ποιοι υποχρεώνονται να παρέχουν στοιχεία και με ποιους όρους. Εναλλακτικώς προτείνεται η χρήση τεχνολογικών μέσων, για παράδειγμα QR code που θα παραπέμπει στην πλέον σαφή παραμετροποίηση των όρων για την απονομή της πιστοποίησης.

Άρθρο 42 - Απόσχιση από το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου «Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας» της αυτοτελούς λειτουργικής μονάδας «Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης Α.Ε.» και μετατροπή της σε ανώνυμη εταιρεία

Το προτεινόμενο σχήμα α) της απόσχισης του ΕΛΟΤ (όχι ως προς το σκέλος της μετατροπής του σε ΑΕ) και β) της παράλληλης διατήρησης του ΕΣΥΠ και της άσκησης διοίκησης από κοινό Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) αξιολογείται ως πολυδαίδαλο, δίχως να προκύπτει η απαιτούμενη τεκμηρίωση και εκτιμάται ότι θα δυσχεράνει ακόμα πιο πολύ το σημαντικό και δύσκολο έργο που αναλαμβάνει ο ΕΛΟΤ στον μηχανισμό διακυβέρνησης των υποδομών ποιότητας.

Άρθρο 43 - Καταστατικό της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης Α.Ε.»

Προτείνεται στο άρθρο 6 του Καταστατικού, ο προσδιορισμός του αριθμού των μετοχών στις οποίες διαιρείται το μετοχικό κεφάλαιο και η ονομαστική αξία εκάστης μετοχής.

Προτείνεται στο άρθρο 8 παρ. 4 του Καταστατικού ο εμπλουτισμός των κριτηρίων ανεξαρτησίας όπως ήδη προβλέπονται στον ν. 4706/2020 στον οποίο ο τελευταίος παραπέμπει.

Στο άρθρο 10 παρ. 1 σημείο (αγ) του Καταστατικού, η πρόβλεψη περί καταβολής τελών για τη συμμετοχή στα Τεχνικά Όργανα Τυποποίησης (ΤΟΤ) συνιστά αντικίνητρο για την επαρκή εκπροσώπηση και συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων στην τυποποιητική διαδικασία και έρχεται σε αντίθεση με τον Κανονισμό 1025/2012 και την ανάγκη για ευρεία, εθελοντική και υψηλού επιπέδου συμμετοχή εξειδικευμένων στελεχών. Σημειώνουμε ότι οι εκπρόσωποι των φορέων που έχουν οριστεί μέλη των ΤΟΤ κατόπιν σχετικής πρόσκλησης του ΕΛΟΤ συμμετέχουν ενεργά στο τυποποιητικό έργο, στηρίζουν την εθνική εκπροσώπηση στα διεθνή φόρα και συμβάλλουν με την τεχνογνωσία τους στη χάραξη των εθνικών θέσεων. Για αυτούς του λόγους, δεν πρέπει να τίθεται θέμα καταβολής τελών και η προτεινόμενη διατύπωση πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να μην προκαλείται νομική αβεβαιότητα ως προς την ταυτότητα των «τρίτων μερών».

Στο άρθρο 11 του Καταστατικού, εκτιμάται ότι οι προτεινόμενες διατάξεις δεν διασφαλίζουν την απαιτούμενη και επιθυμητή ευελιξία ως προς την προσέλευση προσωπικού για την πλήρωση των προβλεπόμενων θέσεων, με ιδιωτικό-οικονομικά

κριτήρια και ταχείες διαδικασίες. Η μετατροπή του ΕΛΟΤ από ΝΠΙΔ σε ΑΕ θα έπρεπε να συμπληρωθεί με προβλέψεις που να παρέχουν την ευελιξία αυτή, ειδικά δεδομένης της ανάγκης ύπαρξης εξειδικευμένου στελεχιακού δυναμικού που θα απασχοληθεί στις παραγωγικές διευθύνσεις του οργανισμού. Διατυπώνεται συναφώς, ανησυχία για την αδυναμία κάλυψης των θέσεων μέσω ΑΣΕΠ, κάτι το οποίο εκτιμούμε ότι θα θέσει σε κίνδυνο τον ίδιο τον μηχανισμό διακυβέρνησης υποδομών ποιότητας.

Στην παρ. 1, περ. αβ του άρθρου, ως έσοδα της ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε. περιλαμβάνονται και εκείνα που προκύπτουν από τη λειτουργία του Κέντρου Πληροφόρησης, σύμφωνα με το Π.Δ. 81/2018 (Α' 151). Σημειώνεται ότι, έως σήμερα, η πρόσβαση στο Κέντρο Πληροφόρησης για την κοινοποίηση τεχνικών κανόνων των Υπουργείων στην ΕΕ στην πλατφόρμα TRIS, ήταν δωρεάν. Με τη ρύθμιση απαιτείται πλέον, για την εκπλήρωση υποχρεώσεων δημοσίου συμφέροντος, ο ΕΛΟΤ να συνάπτει σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας με το ελληνικό Δημόσιο.

Άρθρο 45 – Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου Εθνικού Συστήματος Υποδομών Ποιότητας – Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 6 ν. 4109/2013

Είναι θετική η πρόβλεψη για μόνιμη πλέον συμμετοχή στο ΔΣ του ΕΣΥΠ εκπροσώπων των εργοδοτικών οργανώσεων και ιδιωτικών φορέων. Προτείνεται και η συμπερίληψη εκπροσώπων οργανώσεων από την κοινωνία των πολιτών και τοπικά επιμελητήρια (ΑμεΑ κα).

Δυνητικά προτείνονται τα εξής:

Η **συμμετοχή εκπροσώπου του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. στο Εθνικό Συμβούλιο Μετρολογίας**, στο Εθνικό Συμβούλιο Τυποποίησης και στο Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης είναι επιβεβλημένη, αν λάβει κανείς υπόψη του τόσο το γνωστικό όσο και το επαγγελματικό αντικείμενο των γεωτεχνικών επιστημόνων (γεωπόνων, δασολόγων, κτηνιάτρων, γεωλόγων και ιχθυολόγων). Οι γνώσεις και η εμπειρία τους πάνω σε ζητήματα που έχουν να κάνουν με την τυποποίηση, τις εργαστηριακές δοκιμές, τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας και την πιστοποίηση προϊόντων είναι δεδομένες και αδιαμφισβήτητες. Γι' αυτό άλλωστε και στελεχώνουν τον οργανισμό που είναι

υπεύθυνος για τον έλεγχο και την πιστοποίηση των γεωργικών προϊόντων (πρώην ΟΠΕΓΕΠ, νυν ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ).

και η

Τροποποίηση/συμπλήρωση του άρθρου 54 «Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης» ως ακολούθως:

«Άρθρο 54-Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης

1. Για την υποβολή του έργου της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε.» (Ε.ΣΥ.Δ. Α.Ε.), συνιστάται στην ΑΕ ~~στο Υπουργείο Ανάπτυξης~~, Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης.

2. Το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης αποτελείται από δεκαέξι (16 17) μέλη, που διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης για τριετή θητεία, μαζί με τους αναπληρωτές τους, ως εξής:

α) ο Διευθύνων Σύμβουλος του Δ.Σ. της Ε.ΣΥ.Δ. Α.Ε., ως Πρόεδρος,

β) ένας (1) εκπρόσωπος του Υπουργείου Ανάπτυξης,

[...]

ιε) ένας (1) εκπρόσωπος της Ελληνικής Ένωσης Εργαστηρίων (Hellas Lab), και

ιστ) ένας κοινός εκπρόσωπος των ενώσεων καταναλωτών και

ιζ) ένας (1) εκπρόσωπος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)».

Άρθρο 46 - Θέματα προσωπικού Εθνικού Συστήματος Υποδομών Ποιότητας

Δεν προκύπτει με σαφήνεια πώς τροποποιείται ο ισχύων Κανονισμός Λειτουργίας (ΚΥΑ 114027/2021, ΦΕΚ Β' 5065) και ως εκ τούτου δεν είναι σαφές και πρέπει να προσδιοριστεί ο αριθμός προσωπικού που παραμένει στο ΕΣΥΠ.

Άρθρο 47 - Ειδικές διατάξεις για το Ελληνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας

Όπως αναφέρθηκε και στο άρθρο 42, δεν είναι κατανοητή επί της αρχής η επιλογή του νομοθέτη για τη διατάραξη της υφιστάμενης δομής του ΕΣΥΠ και τη δημιουργία ενός πολυδαίδαλου σχήματος.

Άρθρο 48 - Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Μετρολογίας – Προσθήκη άρθρου 2Α στον ν. 2231/1994

Αξιολογείται ως θετική η σύσταση του Εθνικού Συμβουλίου Μετρολογίας, ωστόσο προτείνεται η προσθήκη νέας παραγράφου με την περιγραφή του σκοπού του νέου οργάνου, όπως ισχύει στα Εθνικά Συμβούλια Τυποποίησης και Διαπίστευσης.

Άρθρο 52 - Καταστατικό

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, προτείνεται στο άρθρο 8 παρ. 7 του Καταστατικού ο εμπλουτισμός των κριτηρίων ανεξαρτησίας όπως ήδη προβλέπονται στον ν. 4706/2020 στον οποίο ο τελευταίος παραπέμπει.

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, στο άρθρο 11 του Καταστατικού, εκτιμάται ότι οι προτεινόμενες διατάξεις δεν διασφαλίζουν την απαιτούμενη και επιθυμητή ευελιξία ως προς την προσέλκυση προσωπικού για την πλήρωση των προβλεπόμενων θέσεων, με ιδιωτικό-οικονομικά κριτήρια και ταχείες διαδικασίες. Η μετατροπή του ΕΣΥΔ από ΝΠΙΔ σε ΑΕ θα έπρεπε να συμπληρωθεί με προβλέψεις που να παρέχουν την ευελιξία αυτή, ειδικά δεδομένης της ανάγκης ύπαρξης εξειδικευμένου στελεχιακού δυναμικού που θα απασχοληθεί στις παραγωγικές διευθύνσεις του οργανισμού. Διατυπώνεται συναφώς, ανησυχία για την αδυναμία κάλυψης των θέσεων μέσω ΑΣΕΠ, κάτι το οποίο εκτιμούμε ότι θα θέσει σε κίνδυνο τον ίδιο τον μηχανισμό διακυβέρνησης υποδομών ποιότητας.

Επιπροσθέτως, ενώ αναγνωρίζεται η σημαντική προσπάθεια ενίσχυσης των θεσμοθετημένων φορέων των εθνικών υποδομών ποιότητας στο προτεινόμενο νομοσχέδιο, η πρόβλεψη περί 33 θέσεων τακτικού προσωπικού και 2 δικηγόρων δεν είναι επαρκής για την κάλυψη των αναγκών του ΕΣΥΔ, με αρνητικές επιπτώσεις στην ταχύτητα ανταπόκρισης στα αιτήματα των φορέων αξιολόγησης και στις απαιτήσεις επιθεωρήσεων, τη δυνατότητα κάλυψης νέων πεδίων διαπίστευσης σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς και τη συμμόρφωση με τις - συνεχώς αυξανόμενες - ευρωπαϊκές εξελίξεις.

Άρθρο 60 - Ίδρυση δραστηριοτήτων εντός της Περιφέρειας Αττικής – Τροποποίηση άρθρου 17 ν.3325/2005

Παρ.1: Η ΚΥΑ 5905/Φ/15839/12.7.1995 που αναφέρεται στο σχέδιο νόμου, έχει καταργηθεί και πλέον ισχύει η Α.Π. 136860/1673/Φ15 (ΦΕΚ Β' 6210/31.12.2018) «Μέτρα και μέσα πυροπροστασίας στις εγκαταστάσεις μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων». Σχετικώς **προτείνεται** παραπομπή στη νεότερη ΚΥΑ από αξιολόγηση των μεταβολών που έχουν επέλθει στις κατατάξεις των μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων από άποψη κινδύνου πυρκαγιάς (Ο, Α1, Α2, Β και C).

Επιπρόσθετα, **στα άρθρα 56-63 του Σ/Ν**, τα οποία αφορούν στις μεταποιητικές δραστηριότητες οι οποίες αναπτύσσονται εντός Αττικής (και για τις οποίες η νομοθεσία ασχολείται μόνιμα με οχλούσες δραστηριότητες διαφόρων κατατάξεων), θα πρέπει να αποφασιστεί ποια θα είναι η οριστική κατοχύρωση των αγροτικών ζωνών που έχουν απομείνει (Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας και άλλες κατηγορίες γεωργική γης) και οι οποίες υφίστανται τρομερή πίεση από αλλότριες δραστηριότητες ακόμη και με υψηλούς βαθμούς όχλησης.

Θα πρέπει να εξεταστεί ποια κίνητρα και κυρώσεις θα υπάρξουν ώστε οι αγροτικές ζώνες που θα οριοθετηθούν να απαλλαγούν από αλλότριες δραστηριότητες, ειδικά τις περιβαλλοντικά οχλούσες (π.χ. χώροι συγκέντρωσης Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων κ.λπ.) και να διαφυλαχθούν μέσα από ένα πλέγμα αυστηρών νομοθετικών προβλέψεων. Επίσης, ποια κίνητρα (π.χ. απαλλαγές από ΕΝΦΙΑ ακόμη και σε κατοικίες, επιδοτήσεις ενοικίων σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότες) θα δοθούν στους κατόχους αγροτικών εκτάσεων ως αντισταθμιστικά για την παραμονή της γης στην παραγωγή, αφού με τα σημερινά δεδομένα οι αξίες πολλαπλασιάζονται με τον αποχαρκτηρισμό των αγροτικών ζωνών με αποτέλεσμα κανείς να μην επιθυμεί να παραμένει κάτοχος παραγωγικής γης.

Άρθρο 68 – Πρόταση για απαλοιφή της λέξης «ιδιαιτερότητες»

Κυρώσεις – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 26 ν. 4994/2022

Στην παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4994/2022 (Α' 215), περί διοικητικών κυρώσεων, προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 2 του άρθρου 26 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Για την επιβολή κυρώσεων λαμβάνονται ιδίως υπόψη η έκταση της μη συμμόρφωσης, η ιδιότητα του οικονομικού φορέα (κατασκευαστής, εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος, εισαγωγέας, διανομέας) και το μέγεθος της επιχείρησης, οι συνθήκες κάτω από τις οποίες τελέσθηκε ή εξακολουθεί να τελείται η παράβαση, οι ~~ιδιαιτερότητες~~ των ευρημάτων και οι επιπτώσεις αυτών, οι τυχόν διορθωτικές ενέργειες και η εκ των υστέρων συμμόρφωση του οικονομικού φορέα, καθώς και ο βαθμός της συνεργασίας του ελεγχόμενου με τα κλιμάκια ελέγχου και την αρμόδια υπηρεσία. Κατά της απόφασης επιβολής κυρώσεων, επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον του οργάνου που προΐσταται ιεραρχικά του οργάνου επιβολής της κύρωσης εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της στον ενδιαφερόμενο.».

Παρακάτω παρουσιάζονται οι συνολικές προτάσεις πολιτικής εκ μέρους της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής έπειτα από την ενδελεχή αξιολόγηση των διατάξεων του νομοσχεδίου υπό διαβούλευση.

Οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να λειτουργήσουν ως ένα ισχυρό αναπτυξιακό εργαλείο για την ενίσχυση της οικονομίας, της καινοτομίας, της κοινωνικής συνοχής και της βιώσιμης ανάπτυξης. Η αξιοποίηση των δημόσιων συμβάσεων ως αναπτυξιακό εργαλείο δύναται να πραγματοποιηθεί διαμέσω διαφόρων μηχανισμών οικονομικής πολιτικής:

➤ **Πρώθηση της καινοτομίας μέσω δημόσιων συμβάσεων**

Καινοτόμες δημόσιες συμβάσεις, με ενίσχυση συμβάσεων που προωθούν νέες τεχνολογίες ή υπηρεσίες (π.χ. Pre-Commercial Procurement).

➤ **Υποστήριξη start-ups και ΜμΕ**

Θέσπιση όρων διαγωνισμών που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων.

➤ **Πράσινες δημόσιες συμβάσεις**

Οικολογικά κριτήρια: Εισαγωγή περιβαλλοντικών όρων στους διαγωνισμούς (π.χ. μειωμένες εκπομπές CO₂, χρήση ανακυκλώσιμων υλικών). Ενδεικτικά αναφέρεται η κυκλική οικονομία: Επιλογή προμηθευτών που εφαρμόζουν πρακτικές επαναχρησιμοποίησης, επισκευής και ανακύκλωσης.

Στα ειδικά σχόλια, προτείνεται να προστεθούν πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών που επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση. Άλλωστε, ιδιαίτερα οι δημόσιες συμβάσεις δεν αποτελούν μόνο ένα μηχανισμό προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών από τη Διοίκηση, αλλά μπορούν να λειτουργήσουν και ως καταλύτης κοινωνικής αλλαγής και οικονομικής δημοκρατίας, εφόσον ενσωματώνονται σε αυτές κοινωνικά κριτήρια και στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι εξής περιπτώσεις:

1. Δημόσιες συμβάσεις με κοινωνική ρήτρα

Η εισαγωγή κοινωνικών ρητρών σε δημόσιες συμβάσεις (άρθρα 18 και 61 του ν. 4412/2016) μπορεί να περιλαμβάνει:

- Υποχρέωση πρόσληψης ατόμων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
- Συμμετοχή ΚΟΙΝΣΕΠ ή φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.
- Ειδική μοριοδότηση για επιχειρήσεις με κοινωνικές πρακτικές.
- Εκπαίδευση των υποψηφίων ανάδοχων φορέων στις διαδικασίες υποβολής συμμετοχής σε διαγωνισμούς του δημοσίου

2. Κρατικές προμήθειες υπέρ τοπικών ή κοινωνικά ωφελούμενων φορέων

Μπορούν να σχεδιάζονται διαγωνισμοί με κριτήρια που ευνοούν:

- Φορείς σε περιοχές με υψηλή φτώχεια.
- Επιχειρήσεις που συμβάλλουν σε τοπική απασχόληση.

3. Ένταξη στόχων βιώσιμης ανάπτυξης στις πολιτικές προμηθειών

Η Διοίκηση μπορεί να ενσωματώνει στόχους όπως:

- Μείωση παιδικής φτώχειας μέσω σίτισης, υποστήριξης ή περίθαλψης.
- Προμήθειες με κοινωνικό αντίκτυπο (π.χ. voucher για άπορους).

4. Εκπαίδευση υπαλλήλων και καθοδήγηση αναθετουσών αρχών για κοινωνικά υπεύθυνες προμήθειες με κοινωνικά κριτήρια ανάθεσης.

Η καταπολέμηση της φτώχειας μέσα από τις δημόσιες συμβάσεις δεν είναι θεωρητική δυνατότητα, αλλά πρακτικός μηχανισμός κοινωνικής παρέμβασης. Απαιτείται πολιτική βούληση, θεσμική καθοδήγηση και κατάλληλη κατάρτιση στελεχών.

5. Ισότητα των Φύλων στις Δημόσιες Συμβάσεις

Η προώθηση της ισότητας των φύλων στις δημόσιες συμβάσεις αποτελεί κεντρικό στόχο πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ελληνικής έννομης τάξης. Οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να λειτουργήσουν ως μοχλός ενίσχυσης της ισότητας των φύλων, εφόσον αξιοποιηθούν κατάλληλα τα θεσμικά εργαλεία που παρέχονται.

6. Κοινωνικές ρήτρες υπέρ της ισότητας

Η εισαγωγή κοινωνικών ρητρών υπέρ της ισότητας των φύλων μπορεί να περιλαμβάνει:

- Απαιτήσεις για πολιτικές κατά των διακρίσεων στους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς.
- Κριτήρια που πριμοδοτούν επιχειρήσεις με πιστοποίηση ισότητας ή πολιτικές για τις εργαζόμενες μητέρες.

Η ένταξη της διάστασης του φύλου στις δημόσιες συμβάσεις ενισχύει την κοινωνική συνοχή και ευθυγραμμίζεται με τις εθνικές και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις για ισότητα.

7. Λιγότερες Ανισότητες στις Δημόσιες Συμβάσεις

Η δημόσια διοίκηση έχει τη δυνατότητα να προωθήσει τη μείωση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων μέσα από στοχευμένες πολιτικές δημόσιων συμβάσεων. Η μείωση των ανισοτήτων μέσω των δημόσιων συμβάσεων προϋποθέτει στρατηγικό σχεδιασμό και θεσμική υποστήριξη. Η δημόσια διοίκηση μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός κοινωνικής δικαιοσύνης, ενισχύοντας την ισότητα και την κοινωνική συνοχή. Οι διαδικασίες ανάθεσης μπορούν να σχεδιαστούν έτσι ώστε να διευκολύνουν την πρόσβαση ευάλωτων ομάδων, μικρομεσαίων επιχειρήσεων και κοινωνικών φορέων στην αγορά.

8. Δημόσιες συμβάσεις για κοινωνική καινοτομία

Η δημόσια διοίκηση μπορεί να υποστηρίξει προγράμματα και δράσεις με κοινωνικό αντίκτυπο μέσω της χρηματοδότησης κοινωνικών επιχειρήσεων ή ΚΟΙΝΣΕΠ μέσα από στοχευμένους διαγωνισμούς.

Η ενσωμάτωση δεικτών κοινωνικού αντικτύπου στις προκηρύξεις και αξιολογήσεις επιτρέπει τη μέτρηση του οφέλους για τις ευάλωτες ομάδες και την καταπολέμηση των ανισοτήτων.